

Redacțiunea Administrațiunii
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
Scrisorile neînscrise nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare nr. 22
Inserațiunile trimise în Viena
Budași în Marea Habsburgică și Vojer
(Otto Haas) „Gaz. Schickel, Alois
Herd și M. Dukas, A. Oppel, J. Don-
nerberg” în Bucurina: A. V. Gold-
berger An on Mess Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. L. Dambis; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiunilor: o seriă
garmonică pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. Imbra pentru a pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sereă 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 8)

„Gazeta” este în fă-care di-
ABONAMENTE PERITĂ ANȘIT - Ungaria
Pe unu an 12 fl., pe șe- luni
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
PERITĂ ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:
Pe unu an 40 franco, pe șe-
luni 20 franco, pe trei luni
10 franco.

Se primumără la tôte oficele
poștale din intru și din afară
și la dd. colectori.

ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrațiune. piața mare
Nr. 22. etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șe- luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. On dănsul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șe- luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atăță abonamentele căță și
inserțiunile sântă a se plăti
înainte.

Nr. 44 — Anul LIV.

Brașov, Duminecă 24 Februarie (8 Martie)

1891.

Brașov, 23 Februarie v.

Inima ni-se împle de bucurii și de mândria națională, când ne gândim la dovedile strălucite, ce le-a dat poporul nostru în aceste șese săptămâni din urmă despre aceea, cătă de multă își iubesc limba și naționalitatea sa și cătă de strinse sunt legăturile, cari lăgă pe toți fii săi în lupta drăptă și sfântă pentru apărarea românismului.

Adunările, în cari Românii și-au ridicat glasul, protestându sus și tare împotriva nouelor uneltiri de maghiarisare, mai nerușinate și mai periculoase decât tôte cele de până acuma, se potă numi cu dreptă cuvântă populare, pentru-că poporul, țeranul nostru, taipa țerii, a luată pretutindenă parte la ele în număr mare și cu multă însuflețire.

Acăsta ne dovedește două lucruri de cea mai mare însemnătate pentru noi și pentru cauza noastră.

Intăiu ne arată în modă neîndoiosă, că poporul român merge cu conducătorii săi firesci, că prin urmare adversarii noștri nu potă dice, că numai nisce „agitatori”, nisce „răsvăritori” nemulțumiți facă larmă, ér poporul română nici habară nu are de plângerile, ce le aducă aceștia înainte în adunările lor.

Dușmanii nămului nostru cunoscândă firea blândă și supusă a țeranului română, au sciută se folosescă de ea cu prisosă pentru a lă ține în întunecă și în sclăvia. Etă pentru ce ei au urmărită în totdeuna cu atăta înverșunare pe bărbații și conducătorii luminați ai poporului nostru.

Își gândescă adecă adversarii noștri, că nu e nicădecum de lipsă, ca poporul „valachă”, care este așa de „blândă” și „supusă” în nesciunța lui, se mai afle, că are

și drepturi și că trebuie să pretindă și să-și apere aceste drepturi spre binele său și ală urmașilor săi. De aceea au urmărită și urmărescă ei cu atăta fură pe cei ce caută să deștepte poporul, dându-i învătături și arătându-i primejdiile, ce-lă amenință și de cari trebuie să se ferescă. De aceea și numai de aceea strigă ei cu toții într-ună glasă, că suntemă nisce „agitatori dușmanii statului”, decă, fiă în diare, fiă în adunări, luămă în apărare drepturile poporului călceate în picioare.

Totă din pricina acăsta adversarii au susținută la tôte ocașiunile, când cărturarii noștri au întreprinsă ceva pentru apărarea poporului, că aceștia suntă ațitătorii, că numai ei conspiră cu dușmanii din afară, ér poporul, pacinică și liniștită cum este, nici că vrea să scoie de uneltirile loră periculoase.

Ei bine, astăci nu mai potă susține adversarii noștri, că poporul nu merge cu inteligența, cu conducătorii săi firesci, preoți și mireni. Adunările număröse, ce s'au ținută și se mai țină în tôte colțurile locuite de Români din Ardeală și Țera Ungurască în atacarea Kișdedovurilor, suntă cea mai viuă dovadă pentru acăsta. Și foile ungueresci de astădată nici că mai potă tăgădui că țeranul română a luată parte la manifestațiunile noastre naționale.

Participarea viuă și numărösă a poporului la adunările noastre, mai dovedește încă afară de acăsta că poporul nostru începe a pricepe, a se deștepta în ce privesce interesele sale naționale, începe a cugeta politicesce.

Astăci suntă convinși și țeranii noștri dela sate, că nu e modru să se îndrepteze lucrurile la noi și să mai potă răsufli puțină bieții omenă, până când nu

voră înceta prigonirile în potriva limbei și a nămului românescă.

Isvorulă tuturoră releloră, a urei, a dușmăniei, a neînțelegeriloră și a vrajbeloră ce bântue țera suntă aceste prigoniri, este trufia pécătösă și nebună a acelora, cari nu recunoscă în conlocuitorii loră de altă limbă omenă de-o sémă cu ei, ci-i privescă și ađi ca pe nisce iobagi ai statului și ai celoră ce au puterea în mână.

Țeranulă nostru are exemple vii înainte ochiloră. Nu-lă mai potă înșela ađi nimenă așa ușoră cu vorbe seci. Elă vede cum au înaintată frații săi pretutindenă unde au avută școle bune românesci și unde a domnită spiritulă adevărată românescă și este convinsă, că nu va pută fi fericită și mulțamită decâtă numai atunci, când fii săi se voră pută cultiva liberă și neîmpedecată în limba loră și în spirită adevărată românescă; vede și simte că până când cei dela stăpânire voră umbla să instreineze pe coji săi dela limba și legea românescă, între nămurile din Ardeală și Țera unguerescă pace și bună învoire nu va fi.

CRONICA POLITICĂ.

Lărmuitorii Kulturegyletiști dela Clușiu potă să fiă mândri, căci prin sêlbaticele loră demonstrațiuni în contra Româniloră și-au căștigată unu renume vrednică numai de ei și de cetele cele sêlbatice ale Zulucaferiloră din Africa. Tôte gazetele dinlă ntru și din afară vorbescă de scandalurile acestoră viteji fii din sémăntia lui Árpád. Etă cum ni-se scrie nouă, că s'au petrecută aceste scandaluri:

În diuna de 26 Februarie n. vre-o 600 de Români cărturari și țeranii se întruniseră la adunarea convocată în localitatea casinei române din Clușiu.

Românii încă nici nu începuseră

desbaterile, și curtea și casa, în care se aflau ei, fū împresurată de mulțime de tineri maghiari, mai alesă studenți dela universitate și dela alte școli mai mari din Clușiu și Mănaștură. Aceștia începă să turbure liniștea cu barbare sbie-rături, fluierături, strigări de „abzug” și alte vorbe slabe la adresa Româniloră. Mulți nici nu mai pută să mērgă la adunare, căci cetele demonstrațiiloră împresurară ușile, ba aveau de gândă să dea năvală asupra adunării și numai poliția i-a împedecată.

Pe lângă tôte acestea, Românii își continuă adunarea cu curagiu. D-lă avocată Iuliu Coroianu a fostă alesă ca președinte, ér d-lă avocată Dr. Georgiu Ilea ca secretară. Fiind-că localitatea era prea mică, Românii eșiseră în curte pentru ca aici să-și țină adunarea sub cerulă liberă. Urletele celoră de pe stradă erau asurđitoare. Vorbi mai întăi președintele, arătândă cauzele, pentru care s'au adunată. Luă apoi cuvântulă d-lă Dr. Ilea, care propuse și motivă proiectulă de rezoluțiune; după d-sa se ridică părintele Ioană Blaga din Ghirișă. Abia rostă însă părintele Blaga câteva cuvinte, și turbarea demonstrațiiloră ungueri ajunse la culme. Ei se furisă prin curtea vecină și începă să arunce asupra Româniloră cu petri, cu ole și alte. Mai mulți au fostă loviți, fără a fi răniți, ér unui alegătoră română din Feleaă îi sparseră capulă. Adunarea își intrerupse desbaterile, poporulă voia să răspundă la atacă și se apropiă de stoborulă, după care erau tupilați vitejii demonstrațiiloră; aceștia însă o luară la sântă. „Astă-i cultura unguerescă!” „Acăstea suntă rōdele Kulturegylet-ului!” se auđia strigândă din tôte părțile adunării. În mânia lărmuitoriloră sêlbatice, Românii își continuă adunarea cu însuflețire totă mai mare și protestară în contra Kișdedovuriloră cu tōtă hotărăire.

După acăstea Românii părăsiră loculă adunării. Când eșiră însă prin portă, sêlbaticii tineri ungueri îi întimpinară cu urlete, înjurături murdare, strigări de „abzug” și alte vorbe mojicesci.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Fata de boeră ca țerancă.

Novelă de Alex. Pușkin.

Intr'unulă din guvernamentele noastre cele mai îndepărtate se află moșia lui Ivană Petrovici Berestoff. În tineretă sa servise în gardă, dér în anulă 1797 părăsi serviciulă, și se aședă la moșia sa, pe care nu o mai părăsi nică odată. Elă se însurase cu o femeă, care nu-i vorbă, se trăgea dintr'o familiă boerescă, dér fără avere. Ea muri în chendeliă, pe timpulă când bărbatu-său nu era acasă, oi tocmai cercetase o moșă îndepărtată. În curendă află însă mângăere îndeletnicindu-se cu ocupațiunile casnice. Elă își zidi o casă după planulă lui și ridică și o fabrică de postavuri, își aduse în regulă treburile sale bănesci și începă să credă, că este omulă celă mai cu minte din totă ținutulă — părere, pe care nu i-o tăgăduia, nici unulă din vecinii săi, cari îl cercetău cu familiile și cu câniiloră. În dijele de lucru purta elă ună zăbună de catifea, și în dijele de Dumineca și de serbătore purta o haină de postavă pe deasupra, care fusese gătită

în casa lui; elă singură își purta socotelele, și nu cetea altceva decâtă gazeta senatului.

Era de toți iubiți, deși omenii îlă țineau că e mândru; numai vecinulă lui celă mai de aproape, Grigorie Ivanovică Muromski, nu putea să-o scotă la oale cu elă.

Acăsta era ună boeră rusă dela țeră de viță vechiă. După ce își prăpădise cea mai mare parte a averei sale în Moscva și totă p'atunci ajunse și veduvă, se retrase la moșia ce-i mai rămăsese, unde și continuă nădrăvănile sale, cari acum erau cu totulă de altă soi. Își sădi o grădină englezescă, cu care cheltui aproape totă ce mai avea. Vizitii săi erau îmbrăcați englezesc, guvernanta ficei sale era o englezăică. Cămpurile le lucra după metoda englezescă.

„Dér după chipulă și modrulă străină nu se face pâne rusescă”, și cu tōtă urcarea cheltueleură, nu crescea de locă veniturile lui Grigorie Ioanovică. Chiar și la țeră găsi elă mijlōce, ca să facă datorii nouă. Dér cu tōte acăstea nimenă nu-lă ținea de nebună, fiindcă elă era celă dintăiu proprietară din guvernamentă, care și zălogi moșia la tri-

bunulă — o faptă, care pe vremea acăea era privită de forțe incurcată și îndrăsnită. Între acăia cari îlă mustrau, era și Berestoff, care întrebunța cele mai aspre vorbe față cu elă. Ura lui Berestoff cătră totă ce e nou era trăsătura de căpeteniă a caracterului său. Ii era peste putință să vorbescă cu nepăsare despre anglomania vecinului său, și căuta ori ce privilegiu, ca să-lă vorbescă de rău.

Când arăta elă vr'unui ôspe proprietăile sale, său când vr'unui străină îi lauda aședemintele sale economice, atunci dicea c'ună zimbetă batjocuritoră.

„Ah da, la mine nu e ca la vecinulă meu Gregor Ivanovică. Cum amă putea noi cheltui după chipulă englezescă! Suntemă bună bucurăși, decă ne putemă goni fōmea după chipulă rusescă.”

Acăste și alte glume ajunseră la urechile lui Grigorie Ivanovică — firesce, că și înpodobite după zelulă aducătorului. Anglomanulă nu putea răbda critica acăsta. Elă turba de necăz și-lă numea pe clevetitorulă său, ursă și provincială.

Astfelă se aveau amēdoi proprietarii unulă cu altulă, când deodată sosi la țeră fiulă lui Berestoff. Elă fusese crescută la universitate din X. și voia

să se facă ostaș; dér tatălă său nu se'nvoi cu acăsta. Tēnerulă n'avea nici o potă pentru slujba civilă. Nici unulă dintre ei nu voia să lase din ce sciea și așa trăia tēnerulă Alexis ca ună baronă, dér pregătită pentru ori-ce întēmplare lăsă să-i crescă mustața*).

Alexis era într'adeveră bună copilă și ar fi fostă pécătă, decă nu ș'ar fi arătată nică odată trupulă său trasă ca prin inelă într'o uniformă ostășescă, — decă în locă să se umble călare, și-ar fi petrecută tineretăle stândă plecată peste acte de cancelariă. Vecinii, care-lă vedeau la vėnată totă în frunte, nepăsătoră că unde se duce, susțineau într'o conglăsuire, că nică odată nu va fi ună harnică slujbașă. Tôte femeile tinere îlă luau în sémă și-i aruncau căte o privire pe furisă; dér Alexis nu le prea băga în sémă și ele credău că nesēmțirea acăsta vine dela vre-o dragoste, ce-o avē în taină. În adevără umbla printre ele din mână în mână, adresa unei scrisoră de ale lui: „Cătră Akulina Petrovna Kurotșkin, în Moscva, împotriva cu mănăstirea Alexis, în casa alamarului Sa-

* Mai înainte în Rusia numai ostașii aveau voia să porțe mustăți.

Românii trecură printre ei privindu-i cu dispreț și strigându mereu: „Trăiescă Români!” In aceste momente, mai multe dame române, ce se aflau în ferestrele „Otelului național”, făceau semn cu batistele și strigau la adresa Românilor: „Să trăiescă!” „Să trăiescă!” Acesta aștia și mai mult pe demonstranții și cătu p'aci era să asvrle cu petri în ferestri.

Cu acestea scandalurile de peste și s'au terminat. S'era urmă concertul și balul Românilor din Clușiu, la care a luat parte și foarte mulți cărturari de-ai noștri dela sate și și-au petrecut frățesc până târziu; în timpul acesta nisece oete de tineri, cari au mâncat „cultura ungară” cu lingura, éráși începură a cutriera stradele, bombarbară cu petrii casele mai multor familii românesce și sparseră ferestrele dela casele d-lui advocat Dr. Aurel Isac, Dr. G. Ilea, Protopopul Laslo,—un scandal într'adevăr asiatic, vrednic de cei ce l'au arangiat.

De aceste nădrăvâni ale nemernicilor dela Clușiu s'au îngrozit chiar și unii frați de ai lor dela Budapesta. „Egyetértés” condamnă pe demonstranții dela Clușiu și le dá sfatul, să nu se jöce cu focul. Petri, dice „Egyetértés”, pe cari le-au aruncat ei în sala conferinței Românilor, cadu dreptul în magazinul de arme al „agitatorilor iredeuțiști din Bucuresci”, unde se ascută pentru a lovi cu ele în Maghiari. Föia ungară dice, că póte să vină éráși „timpuri triste” și atunci apoi voru avé ocaziune inferbentații dela Clușiu să dovedescă, că sciu purta sabia; până atunci însă să bage de semă, nu cumva pușca lor să se descarge fără niö o cauză adevărată. — „Pesti Hirlap” dá dreptate Maghiarimei din Clușiu, dér cu multă durere s'a convins, că nu mai e nici o nédejde de a câștiga pe Români pentru „ideia de stat maghiar.” Mintu, dice föia ungară, cei ce dicu, că Români doresc frățietate cu Ungurii, căci de ar fi așa, ei nu s'ar mai împotrivi limbii ungară, nu s'ar mai plänge, că sunt asupriți, și nu s'ar mai separa de societatea maghiară. „Este un scandal”, dice deputatul „Pulszky” în „Pesti Hirlap”, ceea ce au făcut Clușienii, și cei ce lasă să se facă asemenea scandaluri, dau prin acesta armă în mâna inamicilor și réu voitorilor noștri. Déca Kulturregylet-ul maghiarizează, să nu luăm în nume de réu, că agitatorii români întrebunțeză ori ce mijloc pentru a zădărnici succesele aceluia.

Făț cu aceste invinuri foile ungarăscă din Clușiu caută a se spăla susținându, că demonstrațiunea a fost îndreptată numai în contra „ultraștilor” români, ale carora „agitațiune” nu se mai

potu suferi, și declară, că Ungurii dela Clușiu au ajuns la cea mai din urmă margine a răbdării. Nu cumva voru să începă acuma a da cu ciomagul?

Lucrul naibii însă, că pe lângă tóte amenințările acestea și pe lângă tóte injurăturile, de cari sunt pline foile ungarăscă, „aștătorii valahi” nu se astempără de loc. Ei mergu înainte cu însuflețire.

La 2 Martie n. au protestat în contra Kışdedovurilor alegătorii români din cerourile Abrudă, Roșia, Ighiu dincoace de dealul mare, întruniți în Abrudă în număr de peste 600. Președinte: d-lă Ales. Danciu; proiectul de rezoluțiune l'a așternut d-lă adv. Alex. Filipă, l'au susținut d-nii: N. Mestecdnă, N. Motora și N. Băieșanu. — In 3 Martie a urmat protestul alegătorilor din cercul Huedinului; au fost și aici peste 600. Președinte: d-lă protopop Basilu Poruț; proiectul de rezoluțiune l'a prezentat d-lă I. Popu, precu în Morlaca. — S'a mai ținut în 13 Februarie o adunare la Tășnad. Președinte: d-lă adv. Georgiu Filepă, care presentă și proiectul de rezoluțiune, susținut de d-nii: V. Păcașu, G. Stanciu, ér din partea plugarilor vorbi badea Gavrilă Molnar. — In 1 Martie au protestat alegătorii români din Chieșdul silvanu. Președinte: preotul G. Meseșianu; notaru: învățatorul Simoc.

Mai sunt convocade adunări la Arad pe ziua de 12 Martie s. n. și in 13 Martie n. în Margita (cercurile electorale Carei, Margita, Székelyhid, Biharea și Nagy-Kállo.)

Diarul s'erbescă „Branik” din Neoplanta dice, că pășirea bărbătescă a Românilor póte servi ca exemplu tuturor celorlalte naționalități din Ungaria, în privința modului, cum trebuie să lupte pentru limbă și naționalitate.

Alegerile pentru parlamentul central în Austria s'au terminat. In Boemia au învins Cehii tineri pe tóta linia. Asemenea au dobândit și anti-semitii și clericali mai multe mandate. In Bucovina au fost aleși 2 Români (Br. Hormuzachi și I. Lupul) și voru mai fi aleși doi: unul de Consistoriu și altul de Curia marilor proprietari.

In numărul din Dumineca trecută am anunțat, că cabinetul Manu a demisionat, ér cu formarea noului ministeru a fost însărcinat generalul Florescu. Ministerul Manu s'a retras din cauză, că Majoritatea Senatului n'a voit să l'ă mai sprijinească. Ministerul de instrucțiune publică, Maioreșcu, ceruse dela Senatu să încuviințeze proiectul său de reformă a învățământului. Senatul însă nu l'a încuviințat și prin acesta a dovedit, că nu se impacă cu ministerul. De aceea ministerul Manu s'a

retras. Noul cabinet s'a compus în modul următor: Generalu Florescu, președinte al consiliului fără portofoliu; Lascaru Catargiu, ministru de interne; G. Vernescu, ministru de finace și ad interim la justiție; C. Esarcu, ministru de externe; Colonelul Iacobu Lahovary, ministru de resbelu; C. Olănescu, ministrul lucrărilor publice; I. Isvoeanu, ministru de domenii; și G. D. Teodorescu, ministru de culte și instrucțiune publică. Nii ministri au depus Joia trecută jurământul. In ședința Corpurilor legiuitoare din aceeași și generalul Florescu, președintele consiliului a cetit următoarea declarațiune:

„Domnilor! Ca reprezentanți ai partidului liberal-conservator și chiamăți la guvern prin încrederea M. S. Regelui, credem a corăspunde aspirațiilor țerei și dorințelor D-văstră, încredințându-Vă că: în politica esterióră noi vom observa înțeleptă politică, care a făcut din România un element de ordine în Orientul Europei; în afacerile din lăuntrul țerei vom căuta a da o satisfacere legitimă tuturor necesităților țerei și vom aplica scrupulos legile țerei. — Pentru a aduce la îndeplinire această chiamare a noastră, avem trebuință, Domnilor, de luminatul D-văstră sprijinu, care credem că în starea de față nu ni-lă veți refusa. Suntem încredințati, că D-văstră de asemenea veți recunöce urgența de a da țerei la timp legile financiare și tariful autonom (vama), absolut necesar în vederea expirării tractatelor noastre comerciale (28 Iunie 1891). — La Senatu generalul Florescu a mai adaus încă următoarele cuvinte: D-lor Senatori, eu voi păstra tot-deuna o scumpă amintire de bunele raporturi, cari au existat între noi în decursul întregului timp câtă am avut onörea de a presida această înaltă adunare. — Dați-mi voia să cred, că și în viitoru imi veți acorda bunăvoința și încrederea D-văstră, pe care eu și colegii mei dela guvernul ue vom strădui a o merita.

Din incidentul declarațiunii ministrului, s'a iscat în cameră o desbatere forte încocată, la care au luat parte între alții d-nii Carp și N. Ionescu. Propunerea guvernului de a amana camera a fost respinsă cu 77 contra 69 voturi, dându-se astfel guvernului un vot de neîncredere. Ministrul președinte Florescu propuse în urma acesta regelui, ca să disölve camerele, ceea ce s'a și întâmplat.

SCRILE ȚILEI.

Memoriul studenților universitari români privitor la situațiunea Românilor din Transilvania și Ungaria (Bucuresci. Tipografia Carolu Göbl. 8°—52 pag.

cu-o hartă etnografică a regatului Ungariei) a apărut înainte cu câte-va zile, deocamdată în două limbi. Primind și noi un exemplar în limba română publicăm mai jos partea I din acestu memoriu, care va fi răspândit în mai multe limbi în tóta Europa.

„Maramureșana”. Cu numirea acesta se pregătesc Români din Maramureș să înființeze o bancă românească pe acțiun de câte 100 fl. acțiunile se plătesc în timp de 10 ani, în rate lunare de câte 1 fl. Banca își va începe activitatea îndată ce se vor afla cel puțin 30 de acționari. La împrumuturile acestei bănci numai membrii ei se vor pute împărtași. Pentru înscrierea membrilor revederea și statorirea statutelor se va ține adunarea constituantă la 16 Martie 3 ore p. m. în Sighetul Marmăției. Români Maramureșeni sunt invitați a lua parte la această adunare.

Trenuri de plăcere spre Bucuresci. Cu ocaziunea serbărilor jubileului de 25 de ani a M. S. regelui României, cese vor ține în 10 Mai v. c., direcția regală a căilor ferate române organizează trenuri de plăcere cu prețuri reduse din tóte orașele României, spre Bucuresci.

Banca națională a României dela înființarea ei în anul 1881 și până astăzi arată un câștig de 27 milioane de franci.

Feriți-vă de înșelători! Dumineca trecută am împărtașit cetitorilor noștri scirea, că prin unele sate românesce din comitatul Solnoc-Dobăca umblă nisece ömeni îmbrăcați în haine călugăresce și adună ajutoare de pe la ömeni pentru înființarea, cum dicu ei, a unei „școle românesce în Cana Galileei.” Ni-s'a părut bănuitor lucrul acesta și preoim se vede treba, nici nu ne-am înșelat, căci astăzi primim din partea d-lui preot din Șoimuș, Ioan Baci, o corespondență, în care ni-se spune, că prin luna lui Noemvre anul trecut aceste „călugări” au umblat și prin părțile acelea și au adunat mulțime de bani de pe la bieții ömeni. D-lă preot Baci a vădit la ei subscrierile multor preoți și protopopi de prin Marmăția, și alte părți; în urma acesta s'a îndemnat și d-sa de li-a dat voia să adune ajutoare în comuna sa dându-le în acestu scop și doi curatori întru ajutor. Li-a cercetat însă cu deamărunt „dreptățile” și fiindcă i-s'a părut foarte suspecte, li-a confiscat pentru biserică tot ce au adunat în această comună, îndemnându-i să mergă mai întâi la Episcopia din Gherla, să cêră de acolo recomandăți și numai după aceea să vină și să colecteze printre credincioși. Presupuși călugări au

veljeff, ér D ta ești rugată cu pleacăciune să dai scrisörea acesta lui A. N. R.”

Acea dintre cetitorii mei, cari n'au trăit la țără, nu-și pot face închipuire, ce fermecătoare sunt damele acestea tinere dela țără. Crescute în aerul cel mai curat, în umbra pomilor din grădina lor, cunosc viéta și lumea mai numai din cărți. Singurătatea, libertatea și cetirea cărților desvöltă în ele simțiminte și pasiuni timpurii, cari sunt străine și necunosute printre frumșetele orașencelor noastre. Pentru damele tinere dela țără, chiar și sunetul clopoțelului poștei este un eveniment; o călătorie la un oraș învecinat e privită ca o întâmplare însemnată în viéta lor, visita unui străin lasă lungi, ba câte odată chiar vecnice amintiri. Firesce că făcându li stă în voia să ridă despre unele din particularitățile lor; dér glumele unui observator superficialu nu pot delătura adevăratele lor însușiri bune, dintre cari cea mai de frunte esta neaterizarea caracterului, fără de care, după cum dice Jean Paul, omul nu póte fi mare. Se póte că femeile primesc în orașe o mai bună creștere; dér atinge-

rea lor cu lumea, le face să-și piérdă în curéndu originalitatea caracterului și sufletul lor devine așa de monoton, ca și podoba capului lor. Acesta se nu fiă nici laudă, nici muștrare, dér nota nostra manet, după cum dice un învățat din vechime.

Își póte lesne închipui cineva, ce impresiune a trebuit să facă Alexis asupra tinerelor noastre dame. Elu fu cel dintău, care se arată înaintea lor posomorit și desamăgit; cel dintău, care le vorbi de bucuriile risipite și de tinerețea sa vestejită; pe lângă acestea purta un inel de jale cu chipul unui cap de mort. Pentru cei dela țără tóte acestea erau lucru cu totul nou.

Tinerele dame inebuniră dupa el. Dér Lisa — sên Betsy, după cum o numea de obicei Grigore Ivanovic — Lisa, fiica anglomanului nostru se înterea cu deosebire de el. Părinții lor nu se cercetau unul pe altul. Ea nu lă văduse încă pe Alexis, cu tóte acestea deja tóte vecinele tinere vorbeau despre el. Lisa era de 17 ani. Ochii ei cei negri luminau față ei negricioasă și foarte plăcută. Ea era unicul copil, și de

aceea era desmierdată. Vioiciunea și voia ei totdeuna bună înveseleau pe tatăl ei, ér pe guvernanta o aduceau la desperare. Acesta era o feciöră închipuită de 40 de ani, cu numele Miss Jackson, care și spoia față și sprâncenele cetea de două ori. „Pamela” pe anu, căpăta lăfă de 2000 de ruble și i-se ura de morțe în barbara Rusia.

Lisa era servită de Nastja, care deși era cea mai bătrână, era totu așa de slobodă ca și stăpâne ei. O iubea tare pe Lisa: o'unu cuvântu, Nastja era o persoană cu multu mai însemnată pe moșia Anosoff, decât ori ce camerieră intimă într'o tragedie francesă.

„Imi dați voia să iesu astăzi afară?” întrebă odată Nastja pe când îmbracă pe stăpâne ei.

„Dér, nude vrăi să te duci?” „La Tugilovo, la boerul Berestoff. Soția bucătarului își serbeză adă ziua numelui și eri ne-a pofțit la prându.” „Lucru ciudat”, dice Lisa, „stăpâni se dușmănesc, servitorii însă sunt prietini buni!”

„Ce ne pasă nouă de stăpâni?” dice Nastja, „și apoi eu sunt a d-tale, nu a

tatălui D-tale, ér D-ta și cu ténérul Berestoff încă nu v'ăți certat; potu să se rășboiască bătrâni între ei, decât acesta le face plăcere.”

„Caută, Nastja, să veți pe Alexis Berestoff și spune-mi cum e figura lui și ce felu de omu este.”

Nastja făgădui acesta, și Lisa aștepta cu nerăbdare întörcerea ei. Înșferșit spre séră veni Nastja.

„Ei, Lisaveta Gavrilovna”, dice ea intrând în odaia, „am văditu pe ténérul Berestoff, și l'am privit cu luare aminte; am fostu tóta ziua împreună.”

„Tóta ziua împreună! Povestesc, Povestesc-mi, totu ce s'a întâmplat.”

„Déca poftesc — bine. Ne-am dus acolo, eu, Amisja Zegorovna, Nenila și Dunca — — ”

„Bine, bine, sciu. Ei, și apoi?”

„Iartă-mă, voi povesti tóte pe rând, cum se cade. Ajunserăm tocmai în timpul mesei. Odaia era plină de ömeni, Aici era părechile Kolbinski, Sacharevski, nevasta scriitorului cu fetele ei, Chlupinski — — ”

„Ei și Berestoff?”

dișu, că se voru duce de-adreptul la Gherla și apoi se voru întorče, dér nu s'au mai întorsă până în ziua de azi și de-abună sêmă n'ce nu se voru mai întorče, căci le-va fi parut bîne, că au scăpat, cum au scăpat. D'lu preot Baci din Șoimuș crede, că „cuvioșile lor“ voru fi fost nise Evrei înșelători, de cari sfătuesce pe omeni să se pazească ca de un lucru necurat.

Copilă arsă. În Racoșul de Jos a ars un copil, din nebăgarea de sêmă a mamei sale. Mamă-sa puse oă pe foc, ca să gătescă de mâncare bărbatului său Mihai Fekete, pe care-l aștepta să se întorče din pădure, apoi plecă să cumpere carne, lăsându pe copilul ei de 4 ani singur acasă. Când se întorče acasă, află pe copil, care căduse în foc, acoperit cu arsuri, în urma cărora și muri în curându. Femeia a fost data în judecată criminală.

Invitare la concertul împreună cu joacă, ce se va da de corul plugarilor din comuna *Eclea română* (comitat. Torontal) la 11 Martie n. o. în sala ospătariei comunale. Prețulu de intrare: de personă 50 cr.

Venitul este menit pentru ajutoarea Corului de plugari de acolo.

Programa: 1) „Trecui valea“, de I. Muresianu, cor mixt. 2) „Frunzulița de bujor“, de I. Muresianu, cor mixt. 3) „Hai lelița“, de D. Cupșa, cor mixt. 4) „Cucuruz cu frunza'n sus“, cor mixt. 5) „Lume lume“, de I. Muresianu, cor bărbătesc.

Serată musicală-teatrală. Comitetulu Reuniunii române de cântări și musică „*Armonia*“ din Tigvanul mare, va da mâne, în 8 Martie s. n. o. Serată musicală-teatrală, urmată de Dansu. Programulu: I. Concertulu: 1 C. Porumbescu: „Hai Române“; 2 G. Ventura: „Hora Griviței“; 3 T. Georgescu: „Dragă băețele“; 4 G. Musicescu: „Nevasta care iubesc“; 5 G. Mugur: „Hora strînsă“; 6 G. Musicescu: „Lelea vitêza“. Coru micstă. — II. Teatrulu 1 „Moș-Martin“ Poemă comico satirică de J. Grozescu, reprodușă de J. Blaj. 2 „Legea pentru bețivi.“ Comediă într'un act de J. P. Bancov, și 3 „Cisla sêu adunarea bătrănilor“. Cvartetu umoristico-satirică de C. G. Porumbescu. Urméza danțulu. În Pausă se voru reprezenta danțurile naționale: „Bătuta“ și „Călușerulu“.

Zăpadă mare. Pe șesulu Bărăganului în România zăpada are o înălțime de mai mulți metri și ajunge apröpe de sirmele telegrafice. Calea ferată, care trece pe acolo e de câte-va zile cu totulu nomolită de zăpadă. O mulțime de omeni lucră ca să-o desfunde.

† Avram de Casan. Colonelulu în retragere *Avram de Casan* a reșosat în Sibiu în 21 Februaru a. o. în etate de 57 de ani. Elu se născu în 1834 în Hațegu, tatălu său a fost oficer. Elu intră în armată la anul 1851 și servi până la 31 Decemvre 1889. Când avansă la gradulu de maior, fû strămutat dela regimentulu 46 de infanteriă la regimentulu românesc de infanteriă Nr. 31. Elu luă parte la campaniile din anii 1859, 1866 și la ocuparea Bosniei în anul 1878. La anul 1859 primi medalia militară pentru merite împreună cu decorațiunea de rășoiu, ér când fû pensionat după ordinulu corönei cl. III-a. Reșosatulu lășă după sine o soțică și doi copii.

In urma gerului celui mare o mare parte dintre vile dela Drăgășani din România-mică, s'au nimicită cu totul.

Necrologu. În 5 Martie a reșosat în Daia română soțica d-lui preot gr. c. de acolo Ioan Popu, în anul 33-lea alu etății și alu 18-lea alu cășătoriei. O deplănge nemângiatulu ei soț cu 3 copii minoreni. — *Pavelu Erdebeni*, par. gr. or. în Sân-Petru din tractulu Hațegului, a reșosată zilele acestea în anul 48 alu etății și alu 20-lea alu preciei. Lu jelesce soțica, fii și numeroșe rudeni.

MEMORIULU

studenților universitari români

privitor la situațiunea Românilor din Transilvania și Ungaria.

I.

Solidaritatea de interese a lumii moderne, în virtutea căreia o desechilibrare parțială pöte aduce după sine un desechilibru general, ne îndemnă a face cunoscută societății europene o anomalie, care merită o serioșă atențiune din partea tuturor celor cari se interesă de progresulu social în continentulu nostru. E vorba de un conflict, ceși are locul în sinulu monarhiei austro-ungare, între direcțiunea culturală românească, cu totul modernă prin umantatea și liberalismulu ei, și între cea maghiară, răzimată de procedeu cu totulu străine temperamentulu nostru european, și din care conflictu pöt resulta complicațiuni, a căroru întindere și gravitate cu greu o putem întrevede astăzi.

Dér ori-ce s'ar întâmplă, noi credem, că e spre interesulu general, ca situațiunea să fiă luminată, și dorim cu atât mai multă lumina, cu cât suntem siguri, că prin acésta noi servim pacea și interesele Europei culte.

Este de mare însemnătate, fără in-

doelă, că toți scriitorii, toți omenii politici, toți în fine, cari sunt chemați a analiza cestiunile sociale contemporane, să cunoscă în cele mai ascunse detalii totu ce se petrece pe pământulu nobilulu nostru continent; dér mai importantă este în vremurile de acum de a se cunoște țesătura încurată și obscură a evenimentelor, cari se desfășoră în culisele statelor mici din Orientu. Suntem din aceste popöre ale Orientulu și ca Români, înainte de alții, avem dreptulu, ba azi avem și datoriu de a lua cuvântulu.

Nu ne adresăm la lumea oficială, la diplomații Europei; ei sunt pușini și în societatea modernă rolulu lor devine din ce în ce și mai mărginit; ei nuși mai aparțin și păstrându unu nume vechiu ei devin reprezentanți ai popörelor, în locu de stăpâni lor. Ne adresăm către cei ce pöt vorbi și lucra mai liber, la lumea neoficială, la presă și în special la tinerimea universitară: Europa de mâne. Ne adresăm în special către ea, căci în modu fatalu ea va trebui mai curându ori mai târziu să se pronunțe și pentru-că dela ea așteptăm aprețiarea cea mai generoșă și imparțială, ca una, care nu e încă sub presiunea considerațiunilor oficiale, cari fac adeseori ca motive speciale să atirne cu o greutate disproportionată în rezolvirea cestiunilor de unu ordinu adese forte superioru.

Aceste sunt motivele, pentru cari am crezut, că e și oportun și obligator, în modul nostru de a vedé, a ne adresa în deosebă către publiculu universităților: parlamentulu inteligenței europene. Și fiindcă noi nu voim decât să luminăm o situațiune, parte necunoscută, parte rău cunoscută, recunoscătorilor nostri, că sarcina ne va fi ușoră: vom aduce faptele în scenă și ele vor vorbi; comentarul ilu va face judecătorulu însuși. Vom face așaderă istoricul acestui conflict pe scurt și lămurit, neavându nevoia a recurge la subtilități de retorică, cari se sustin ôrecari afirmațiuni, pe cari faptele nu le-ar sprigini îndestul.

Voim să se facă lumină și Europa cultă, suntem siguri, va primi cu interes și cu simpatie acésta lumină. Noi Români suntem discipuli Occidentulu, către elu primim, elu voim să ne judece, lui îi aducem confesiunea noastră. Cine suntem între popörele Europei?

Cam la începutulu erei creștine marginea dela Dunăre a împărăției romane se vedu amenințată de un vrășmaș impunător prin bărbăția și puterile lui. Acesta era poporul Dacilor, care stăpânea amfiteatrulu munților Carpați.

Români trebuiau să se apere și Caesar cuceritorulu Galiei, să hotărise să facă o expedițiune la Dunăre, dér dictatorulu cade sub mâna conjuraților și cu elu cade și planulu unui răsboiu dacic. Dacia rămân în picioare, ba încă la 86 d. Chr. ei bat pe Romani și le impun tributulu.

În anul 101 îns, împératul de atunci alu Romei, vredniculu Ulpiu Traianu, refușă plătierea acestui tribut rușinos și trece Dunărea cu legiunile spre a se răsuna pe Daci. Aceștia sunt bătuti și promitu a rămân prietini Romanilor. Dér abia plecă împératul și Decebalu, regele Dacilor, face pregătiri și caută alții spre a începe răsboiulu. Împératul atunci, preocupat de pacea popörelor să hotărscă să nimicescă cu desevêșire puterea Dacilor, și să facă din grupa orientălu a Carpaților o fortăreță pentru apărarea hotarelor înspre Mădănopte.

Pornind din gândulu acesta elu duréză peste Dunăre unu pod, ai căru stilpi stau și azi pe malurile fluviulu și totodată așterne spre strimtorile din Carpați drumuri, cari se vedu și până azi pe pământulu țerii noastre. Dacia sunt învinși, puterea lor e sfărîmată și țera lor declarată de provinciă romană (106 d. Chr.).

Aci în Carpați, ca și pretutindeni, Români își asigură stăpânirea prin o mulțime de caste aședate în giurul Carpaților și în lăuntru Transilvaniei de azi, prin colonii și mai ales prin veterani legiunilor. Până astăzi noi le dicem omenilor ajuns la o virstă înaintată *bătrăni*, adică *veterani*, ceea-ce dovedesc, că odinioară în țera noastră bătrăni erau mai ales omeni trăiți în caste.

Împărății Romei au arătat o deosebită îngrijire pentru noua provinciă și ea devin în curându una dintre provinciile cele mai romane, — căci aici cultura romană nu avea nici un rival, și dintre cele mai înflorite, căci după trei decenii medaliile ni-o arată întitulându-se „Dacia fericită“ (*Dacia felix*). Dér buna ei stare nu putea să dureze mult: imperiulu atacat din tôte părțile de barbari își restringe din ce în ce hotarele și lasă afară provinciile ce nu le mai pöte apăra. Așa s'a întâmplat și cu Dacia. În adevêru la 270, când năvălirile devin mai violente și Zenobia, regina Siriei, caută să scape Asia de stăpânirea romană, împératul Aurelianu, avându nevoia de armată în Orientu, re-trage legiunile din Dacia, cum mai târziu le voru retrage Români și din celelalte provinci, cari treptat sunt ocupate de barbari.

Ce s'a întâmplat în provinciă pă-rășită?

„Dér așteptă pușin! Apoi ne așderăm la masă. Nevasta scriitorulu la locul de onöre — fetele ședea busum-fiate, dér ce are a face...“

„Dumnezeule, Nastja, cum mi-se urăște, de povestirea tuturor amênun-telor tale!“

„Dér și D-ta ești atât de neliniștită! Ei bine, ne-am sculat dela mesă... măncașem trei cösuri, bucatele erau atât de bune... Când ne-am sculat dela mesă, ne-am dus în grădină, unde ne-am jucat de-a prinșele, când ietă, că se arată și domnișorul.“

„Ei, e adevêratu, că e atât de frumos?“

„Minunat! Așa de frumos! Inaltu, svelt și cu obrăjii așa deroșii —“

„Intr'adevêru? Eu mi-l'am închipuț totdeauna cu față palidă. Cu cine sêmă el? Părea trist sêu gânditor?“

„O Dömine, nu! N'am vedutu niciodată unu om mai viu ca elu. Elu își puse în gând, să se jöce cu noi.“

„Să se jöce cu voi! E peste pușință.“

„De locu nu e peste pușință. Și

ceea ce e și mai mult, elu voia să ne prindă și să ne sêrute.“

„Pöți să-mi spui ce vrêi, Nastja, dér asta e o poveste.“

„Celu mai sfântu adevêru. Abia am pututu să mă scap de elu. Elu voia să fiă tötă ziua cu mine.“

„Dér omenii dic, că e îndrăgostit și nu se uită la nici unu om.“

„Asta nu-o sciu, ceea ce mă privește pe mine, încă se uita prea multă la mine, totu asemenea și la Tanja și la fata scriitorulu și a lui Kolbinski; și dreptu să-și spună nu vêtăma pe mine — e atât de amabil.“

„Acéstea sunt minunate istorii! Și ce dic omenii din casă despre elu?“

„Dic, că e unu domn forte frumos — atât de bun, atât de vesel. Numai ceva dic, îi șede rău — îi place prea mult să umble după fete. După părerea mea îns acésta nu e mare nenoröcire: cu timpul s'o face mai de trebă.“

„Cum ași dori să-lu vedu!“ dice Lisa oftându.

„Dér ce-ți stă în cale! Tugilovo nu e departe de noi — numai trei verște: |

fă o plimbare pe jos sêu călare într'acolo, de bună sêmă, că te vei întelni cu elu. Elu trece în flă-care lui desu de dimineță p'acolo, cu pușca lui de vênatu.“

„Nu, asta nu merge. Ar putea crede, că umblu după elu. Er pe lângă acésta să dușmănos și părinții nostri, așa că mi-e peste pușință să fac cunoscință cu elu... dér... ah, Nastja, scii ceva, mă voiu îmbrăca ca țerano.“

„Da, forte bine! Ea-ți o cămașă țerănescă și unu sarafan* și dute fără frică la Tugilovo; mă răsășesc, că Berestoff nu va trece pe lângă D-ta, fără să te bage în sêmă.“

„Și eu sciu să imitez atât de bine grăiulu țerancelor de aici! Ah, Nastja, dragă Nastja, ce idei minunate!“

„Și Lisa se culcă în ziua aceea hotărîșă să îndeplinescă întocmai planulu acesta.“

A doua zi dimineța, se mai gândi încă odată asupra hotărîrei ce o luase; trimise pe o servitoare în tîrgu, ca să-i cumpere pânză ordinară, postavă vênətă și nasturi de alamă; cu

*) O haină rusescă națională.

ajutorulu Nastjei își făcu o cămașă și unu sarafan și puse pe tôte servitörele să ia aculu în mână, așa încatu spre sêra erau tôte gata. Lisa încercă hainele ei cele noue și trebui să-și mărturisescă înaintea oglindei, că niciodată nu i-a stat îmbrăcămintea atât de bine. Ea mai repetă încăodată cum avea să se porțe, făcu o plecăciune până la pământ și dădu de mai multe-ori din cap — ca și pisicile de ghips — vorbi în graiulu țeranilor și-și acoperea fața cu mâneca, când rîdea; tôte acéstele incuviința Nastja ea bine reușite.

Numai unu lucru îi venea greu: se încercă adică să umble desculță prin curte, dér mărcini întepau picioarele ei gingașe și nu putea suferi nisipulu și pietricelele.

Dér și în acésta îi dădu Nastja ajutoru: Ea măsură picioarele Lisei, alergă la păstorulu Trofin, pe care-l rugă să-i caute nise papuci de bastă după măsura, pe care i-o dădu.

Abia se crepă de ziua, și se și desptă Lisa din somn.

Toți cei din casă durmeau încă. Nastja așteptă pe păstorulu la pörte

Timpul de aproape 800 de ani elementul roman din Dacia este eclipsat. Trecu pe aici in timpul acesta Gozii, carii sunt alungati de Hunii cei infriorasati, trecu Slavii, Gepizii, Alanii, trecu Vandalii si Longobarzii, trecu Bulgarii, trecu Avarii, Pacinații, Maghiarii, Cumanii și Tătarii. Nenorocita provincia e porta, prin care au intrat toti poporele, cari au inspaimitat Europa, asa ca a trebuit să sufere tot-deuna durerile primei ciocniri.

Provinciile romane din Occidentu au fost atacate de poporele germanice, ba inca unele fuseseră crestinate și imblăndite deja în Orientu, precand Dacia, prelanga navălierea poporelor germanice, a mai vedutu și navălierea furiosă a poporelor turanice, cari numai în trecutu au băntuit Europa apusenă și apoi au venit să se aseze lagărul lângă noi, cum anume au facutu Hunii, Avarii și Maghiarii. Și nu numai că grôza și furia invasilor barbare a fostu mai mare la noi decatu în orice parte a Europei, der inca a duratu aici la Dunăre mai multu decatu ori unde: a duratu de ce secolu.

Pământul Europei insă n'a fostu prielicu decatu celor ce s'au născutu pe el, er unda de barbari tirani, pe care Asia a versat-o asupra Europei, s'a retrasu, nelasandu în urmă decatu o singura insula de Turani.

Acestia sunt Maghiarii, vecinii nostri dela 894 până astăzi, exceptiune facendu de poporul fără însemnătate europeană al Tatarilor și de celu posterior venit al Turcilor, cari amendous s'au opritu în retragere la marginile Asiei.

Cine a apărut pe Romani de furia acestui puhoiu neîntrerupt de barbari? Pozițiunea lor geografică, șirul munților Carpați cu multele sale ramificațiuni, care costase atata muncă și necazuri chiar pe armatele regulate ale Romanilor, când veniseră să cuprindă Dacia.

În adevăr în secolul XIII, după ce ultimii năvălitori mongoli se retrăgă, estu la ivelă de pretutindena din vālele Carpaților unu nemu de omeni, vorbind o limbă, care se asemenă cu latina rustică, și care se potrivește la obiceiuri cu Romanii de odinioară. În scurtă vreme ei se întindă la pōlele munților Carpați până la Dunăre și Nistru, facendu mai târziu două mari principate: alu Moldovei, între munți și Nistru, și alu Munteniei, între munți și Dunăre. De cealaltă parte a munților Romanii aveau încă la venirea Maghiarilor, în secolul IX, patru principate, cari în urma luptelor cu Maghiarii devinut vasale, insă își păstrează autonomia prin tractatele încheiate cu ei. Astfel elementul ro-

mână se întinde din ce în ce, încatu vechile pământuri ale Romanilor cadu erăși în stăpânirea acestor urmași ai departatei Rome.

În lunga lor ședere în vālele Carpaților, Romanii au perdutu formele latine ale vieții de stat, încatu coborându-se la șes, ei se vedu nevoiți a împrumuta dela Slavi formele de organizațiune, ba au adoptatu chiar și limba slavonă ca limbă oficială și bisericească, cum bunăoară Englesii adoptaseră limba franceză și cum multă vreme Europa întregă a avutu limba latină. Așa că chiar dela începutul consolidării Romanilor, sub forma de principate, ei au avutu să se lupte cu influențe străine noue: cu Slavii, er frații noștri rēmași în Transilvania cu Maghiarii.

Unu nou inamicu trebuia să apară. În adevăr, nu fusese de ajunsu Europei hordele de barbari, cari se revărsaseră asupra imperiului romanu, trebuia ca și evul mediu să-și aibă navăliatori săi și acestia au fostu Arabii prin Spania, cari sunt respinși de Francezii și Spaniolii, er în Orientu au fostu Turcii, cari trecu în Europa, pe când Arabii se retrăgă spre Africa.

Și de astădată sorțulu celu mai greu a fostu pe partea țerilor dela Dunăre. Chiamați prin intrigile Bizantinilor, Turcii trecu în Europa și în scurtu timp, calcându peste Sērbii și Bulgarii, ei se oprescu în fața Romanilor la Dunăre. Crestinătatea apusenă inspaimentată și a trimis oștile la Nicopole, ca să întâmpine pe Turci, și principii romani au fostu alături cu Apusul. Baziazul Fulgerulu, Sultanulu Turcilor, spulberă pe creștinii. Totuși Romanii prin vitejia lor, — căci pe pământul românescu Turcii sunt bătăuți, și prin buna lor chibzuire au opritu pe Turci la Dunăre, încatu niciodată în țer la noi musulmanii n'au pututu să se stabilească și niciodată înriurirea asiatică n'a trecutu Dunărea. Lovindu-se de Romani la Dunărea-de-jos, Turcii se îndreptară în susulu Dunării, unde întâlnește pe Maghiarii. Totu unu Romani, Ioanū Corvinu, a condusu și în regatul Ungariei luptele contra Turcilor, și altu Romani, regele Mateiu, a organizatu statulu ungaru și l'a întăritu prin ridicarea nivelului culturalu și prin iubirea lui de dreptate, pentru a putē resista față cu navălierea turcească. În ourēndu insă, după mōrtea regelui Mateiu, Ungaria cade și stăpânirea Turcilor se întinde până aproape de Viena, și pe când luptele noastre cu Turcii se sfârșiseră prin tractate, la Timișora, la Budapesta, la Strigoniū și la Agria stăpâneau pașale turcești. Pentru noi Turcii au rămasu vecini răi, prădători infriorasati, der niciodată stăpâni.

Scumpu însă au plătitu Romanii autonomia lor natională, căci pe lângă Turcii, cu care aveau să se lupte în Sudu, adecă la Dunărea de jos mai aveau să se lupte la răsăritu, cu Tătarii din Bugeac, cu Tătarii din Crimea și cu Cazacii din Kiev. Tote aceste popore nomade trăiau în mare parte din prădiile luate de pe bogatele câmpii ale pământului românesc, încatu în fiă-care anu țerile noastre erau pustite în mai multe rânduri de cetele sēlbatică, cari veniau ca furtuna și fugiau încōrcate de robi și prădi indatā ce simțiau, că s'a adunatu oștea țerii. În același timp Romanii aveau să se lupte cu regii Poloniei, cari voiau să-și întindă stăpânirea lor spre Dunăre, și cu puternicii Sultanii ai Turcilor, cari nu se puteau împăca cu gândulu, că atunci, când ei înainteză spre Viena, aci în dosulu lor la Dunăre, e unu popor crestinu, care nu li s'a supusu încă, ci își are Domniulu, oștirea lui și aședămintele lui europenesce.

Astfelu mereu în luptă, perdēndu mereu sânge și bogăți, ca să scape de stăpânirea asiatică, poporul romanu a scăduțu, a sērăcitu, a ajunsu la părăgînire culturală. La Cossova Domniulu romanu aveau oștire de câte 40,000 de luptători; după caderea Constantinopolei cea mai mare oștire a Munteniei e de 20,000 oșteni; după bătălia dela Lepante, Mihaiu Vitezulu, celu mai rēboinicu dintre toti Domniulu romani, avea o oștire în mare parte compusă din mercenarii, adunați de prin țerile vecine. Șesurile mănōse ale țerilor romane se pustiescu și numai prin vāle adăpostitoare ale Carpaților își mai apėrau Romani vatra și aședămintele lor strămoșesc.

Aci ajunseră prin multimea sacrificiilor Romanii, a căroru prietini în secolul alu XIV-lea și XV o căutau și Persii și Veneții, regina de atunci a mărilor, pentru a stavili puterea musulmană.

Influența slavonă în biserică și administrațiune, pe care noi o primisem dela coborirea noastră din munți, dănușese încă, și Romanii, în mijloculu unei lupte așa de desastroase și continue n'au puterea să reia firulu dezvoltării lor culturale în sensulu legitimu alu latinității.

Mai rămăsese însă Romani și în patria mamă: în Transilvania. La acestia cultura latină se păstrase mai bine. Ei, deși greu apăsați, totuși trăind în continuă atingere cu Sașii din Transilvania — singurii purtători ai culturii apusene în Orientu, — traduceu pe la sfîșitul secolulu alu XVI-le cărțile bisericesce în limba romană, le tipărescu în tipografiile Sașilor și astfel se înteme-

iază literatura românescă și cultura noastră natională.

Așa s'a începutu renascerea în țerile noastre.

Scăpați de influența culturală a Slavilor și fiindu încă sub influența politică a Turcilor, Romanii își îndrepteză ochii spre Apusu, care Apusu pentru dēșii era Austria și Franchia, singurele țeri, cari aveau mai desu relațiuni cu Turcii, vecinii noștri. Ca alianțe politice, încă din secolul XVI Romanii își așintiseră privirile cātră Apusu și tendința acēsta durēză până cātră începutulu secolulu XVIII., când apare pe scena politică a Europei imperiulu Turcilor. Atunci Romanii își întorcu privirile dela Occidentu, care se frămēnta în preluđiuulu revoluțiunii celei mari, spre Ruși, cari începū pe pământulu nostru a disputa Turciei Peninsula-Balcanică, er noue ne promitu și ne impunū prietenia.

Puterea turcească apunea, der se ridică cea rusescă și sōrtea ne rezervase noue nefericiri, noue violențe. Pe pământulu nostru se desfășōră acelu duellu giganticu, care a adusu atatea rele Europei și care o neliniștește încă. Rușii suntu bătăuți la prima ciocnire cu Turcii, der unulu din principii Romani fusesu alătura de ei și celalaltu era băntuit de simpatii cātră Rusia; așa că pe de o parte rēsbunarea, pe de alta interesulu facu pe Turci, contra tractatelor dintre noi și ei, să ne impunū Domni străini, creaturi de ale Sultanulu, resturile coruptulu Bizanțu.

Acum se începe în viața politică a Romanilor o eclipsă, care durēză o sută de ani. Seraiulu Sultanilor ne numesce Domni, er acești venetici, pentru a se menține în pozițiunea, pe care o câștigară cu prețulu averii și lingușirilor, serviau pe cine îi servia, și martori la duellu dintre Ruși și Turci, ei secundau după interesu, când pe unulu, când pe altulu, și deși numiți de Turci, ei se apropiu de Ruși, de câte-ori simțiau, că influența lor la Constantinopolu a scăduțu, încatu multe din rēsbōiele dintre Ruși și Turci au fostu motivate de politica dublice și personală a acestor străini. Ei devinut fermentulu multor incurcături în politica Orientulu, care a costat pe Europa multe sacrificii nefolositoare, er pe noi perderea a două provincii: Basarabia și Bucovina.

Der decă ei au fostu păgubitori Europei, ei au fostu fără asemenare mai multu vătămători țerii noastre, unde pentru a se menține, ca unii ce erau aduși prin voința străină, au fostu nevoiți să aducă cu ei unu roiu de subalterni, cu cari au coplesitu țera. Ne fiindu ai țerii, ei au avutu cātră țeră o purtare vitregă,

Buciumul rēsună și turmele din satu fură mănate pe dinaintea curții boeresce. Când zări Trofin pe Nastja, îi dadu o pāreche de papuci de bastu, pentru cari căpēta o jumătate de rublă.

Lisa începū să se imbrace în liniște ca țerană, și după ce-i șopti Nastjei, ce avea să spună guvernantei Miss Jakson, se strecură prin grădină spre câmp.

Dorile dīlei coloreau deja răsăritulu și fășile aurii ale norilor se aratară, pentru ca să aștepte sōrele, în tocmai ca curtesanii, cari întâmpinā sosirea stăpānulu lor. Cerulu limpede, aerulu prōspētū alu dimineții, roua, vēntulu celu ușor și cānteculu paserilor umplură inima Lisei cu o bucuria copilărescă. Frica, ca nu cumva să se întelnescă cu vre-unu cunoscutu, parea că da aripi picioarelor ei. Când ajunse la pădușice, hotarul moșiei tatălu ei, începū să mērgă mai încet. Aici voia ea să l'ăștepte pe Alexis.

Tare-i bātea inima, ea însă-și nu scia de ce; der nu zace ore tocmai în frica, cu care suntu împreunate aventurile noastre, plăcerea de căpeteniă? Lisa pētrunse în deșiful celu mai afundū alu

pădușicei. Unu sgomotu inăbușitu, rēsunandū în depărtare se parea că bine-venteză pe tēnăra față.

Veselia ei era cam inăbușită. Încetșorū, încetșorū se adēnci într'o dulce visare. Ea se gādea... der cum ar fi ou puțință să descriu ou deamēruntulu, la ce se gāndesce o tēnără față de 17 ani, care într'o dimineță de primăveră se afla la 5 ore singură în pădușe? Așa pășia ea gānditoare pe unu drum, umbritu pe amēndou marginile de arbori înalți, când deodată se spāri de lătratulu unui frumosu cāne de vēnatu. Lisa scoase unu țipetu. În clipita aceea se auđi o voce, care strigă:

„Taci, Spogar, vino încōce!“

Și unu tēneru vēnatoru se arată eșindū din tufiș.

„N'ai tēmă, dragă copilă“, dīse elu cātră Lisa, „cānele meu nu mușcă.“

Lisa se reculesc din spaima ei, și soiū să se acomodeze iute imprejurărilor.

„Der, d-le“, dīse ea prefăcēndu-se fricosă și șticōsă, „mi-e așa de frică; uitai-Ve numai, cum rānjesc de îndărjitu, ar putea erāși sārī asupra mea.“

Alexis—cetitorul l'a și recunoscutu deja — privi ou bāgare de sēmă pe tēnăra țērăncuță.

„Te voui insoți, decă țī-e așa de frică“, dīse elu cātră ea, „imi dai voia, să te insoțesc?“

„Cine te pōte opri?“ rēspunse Lisa. „Libertate celui liberu***“, și drumulu e pentru toti facutu.“

„De unde vii?“

„Dela Prilucina. Sunt fata faurulu Vassili, vream să stringu bureți. (Lisa avea o coșarcă de bastu.)

„Er tu Domnule? De bună sēmă ești din Tugilovo.“

„Tocmai de acolo“, rēspunse Alexis „sunt camerierulu tēnerulu domn.“

Alexis voia să potrivescă poziția sa ou a fetei; der Lisa se uită la elu și începū să ridă.

„Miști“, dīse ea, „nu'su atātu de prōstă, cum cređi. Vēdū, că tu ești chiar tēnerulu domn.“

„Și de unde cređi acēsta?“

„Din tōte.“

***) Proverbū rusescū. Înțelesulu: trebuie să lași pe fiă-care în voia lui.

„Der —?“

„Ei, der cum ar fi ou puțință, să nu potu deosebi pe stăpānū de slugă! Tu porți alte haine, vorbesci altmintrelea și chemi pe cānele tēu o'unu nume străin.“

Lui Alexis îi începū să-i placă totu mai tare Lisa, și fiind-că nu avea datina să facă multă vorbă cu tinerele fete de țeranu, vrū să-o îmbrățișeze; der Lisa-i aruncă o privire atātu de aspră și de rece, încatu îi făcea multu hazu lui Alexis; der într'aceea acēsta privire totuși îl răpīnu dela unu nou atacu.

„Decă poftesc, să fim și de aici înainte prietini buni“, dīse ea ou demnitare „te rog să nu te mai greșesc.“

„Cine te-a învățatu așa mare înțelepciune?“ dīse Alexis ridēndu. „Să fiă ore acēsta iubita mea cunoscută Nastjenca, servitōrea tinerei vōstre stăpāne? Apocă acum cultura pe astfelu de drumuri?“

Lisa simți, că p'aci era să se dea de golu și indatā se reculesc.

„Der ce-ți trāsnesce prin capu!“ dīse ea, „ce cređi că n'am fostu niciodată în casă boerescă? Nu te gāndi la uua

au exploatat-o fără milă și pe lângă de-sastrele lungilor războaie dintre Ruși și Turci, țera noastră a mai avut nefericita sorte de a fi espusă și lacomiei desfrânate a acestor decăduți Bizantini. Influența politică a acestor domni străini mijlocește introducerea limbei grecesci prin biserică și administrațiune.

Acésta e a doua influență străină.

Românilor din patria mamă, prin alți căroro ajutor și inițiativă scăpasem de influența slavonă, le era dată să ne ajute și acum în reacțiunea acestei nouă influențe. Românii din Transilvania, pecându părinții noștri erau înăbușiți de Grecii din Fanar, au primit la Viena și la Roma cultura apusenă și au propagat-o la gurile Dunării.

În fața universității noastre stă înălțată statua lui *George Lazăr*, Român din patria mamă, spre amintire și piósă recunoștință către frații noștri din Transilvania, cari în vremurile grele ale Românilor au ținut sus ideea de națiune și cultură românească.

Cum se vede din cele duse de până aci, prin pozițiunea sa geografică, țera noastră a fost cea mai turburată din Europa. Dela 100 până la 1300 pământul nostru a fost călcat de hordele barbare, cari au dus spaimă până în fundul Europei. Dela 1300 am avut să suferim invasiunile unui năvălitor mai sistematic, dér cu atât mai periculos, și aceștia au fost Turcii, și în fine slăbiți de lupte, dela 1700 până la secolul nostru, am fost urșiți să suferim brutalitățile creștine ale Slavilor.

De influența culturală a Slavilor și a Bizantinilor ne-am scăpat cu ajutorul Românilor din patria mamă, de influența politică a Turcilor și a Rușilor ne-am scăpat în secolul nostru interesul Europei, simpatiile ei și sângele nostru, pe care cu prisosință l-am versat în războiul trecut pe câmpiile Bulgariei.

Românii au jertfit, s'au luptat, au suferit, au răbdat, până când în fine unul câte unul superbii noștri vecini de odinioară, cari împedecaseră dezvoltarea noastră pacinică, dispară din viața istorică. Cazacii și Tătarii nu mai pradă câmpiile noastre, nu mai ard satele și orașele noastre, nu mai tirăie în robia pe părinții și pe frații noștri. Regii Poloniei nu mai sunt. Falnica Turcia a Sultanilor, care bătea la porțile Vienei și amenința să înghiță Europa, nu mai stăpânește ađi decât un colț al pământului european, și céroă vadul spre o difinitivă retragere în Asia. *Er în mijlocul ruinei nefericitorilor noștri vecini de odinioară, rămas-am noi Românii în picioare și vom fi poțe în curând singurul monument, care să amintescă mărirea lor, care s'a stinsă.*

Liberi de nevoi sub ocrotirea înțeleptului Apus, care a găsit în noi un factor cultural și politic de o înaltă însemnătate aici în Orient sub conducerea bărbaților noștri de stat, cari și-au primit educațiunea în capitalele mari ale Europei, am putut abia acum să reluăm firul dezvoltării noastre, pe care îl întrerupsesem 16 secol în urmă, când adevăratele barbarii s'au întepit și în scurt timp în câteva decenii numai, am ajuns noi Români să fim cel mai mare, cel mai compact, cel mai cult, cel mai bogat dintre statele de pe valea Dunării și să dăm cele mai neîndoioase dovezi de destoinicie militară, economică, administrativă și culturală. Ađi calea noastră este liberă, starea noastră este înfloritoare. Ađi nu datorim nimenui nimicu, afară de datoria care o avem către cultura apusenă, care ne-a adus unde suțem ađi, către țerile Europei, care se îngrijesc de viitorul acestei culturi. *Traian împăratul ne-a odus aci să fim sentinela împăratului în fața barbarilor dela Nord și Răsărit și ađi, după 18 secol, rolul nostru e totu același al unei sentinele. Așa este interesul Europei, așa voiesce dinsa. Dorința și datoria, sacrificiile și chibzuința noastră țintesc aci, și Europa n'are decât să ne privească.*

care îl deplânge nemângăiata soția Ana n. Bruchentală cu 5 fi, dintre cari 3 sunt minoren. La înmormântare au luat parte peste 400 de ómeni, în frunte cu d-lu vicar Al. Barbuloviciu; protopopii: Vecaș, Gală, Moldovan și Sêrbu; preoții: Cristea, Flonta, Cherebeț, Cl. Popu, I. Popu și mulți invet. din tract și juru.

Bunul Dumnezeu se dea mângăiere intristatei familii, ér repositului odihnă în lăcașurile celor drepti!

Periceiu, luna lui Fauru.

Bangârdeanul.

Din Comitatul Torontalului, 1891.

Comuna noastră Toraculă-mică se bucură încă din anul trecut de un cor vocal bisericesc în quartet, înființat, instruat și organizat de bravul nostru paroch Vasilie Domșa. Fiindcă tinerul nostru cor acum la început are lipsă de multe de tóte, ca să-și pótă procura cele trebuincioase, spre a-și asigura o viață lungă și durabilă, s'a decis a da în acest carneal una ori două petreceri în favoarea numitului cor, ceea ce mulțămite ajutorului dat de zelosa noastră inteligentă din locu, din cari imi permit a numi aci pe d-lu not. com. Teodor Checi, d-lu paroch V. Petroviciu și d-lu v.-not. Adamu Albu, cari sprijiniți și de alți bărbați zeloși și onorabili, au și arangiat un balu cu concert și dansu pentru inteligent în 10 (22) Februarie și altul popular în 15 (27) Februarie c. Ambele au fost destul de bine cercetate, animate și vióie.

Programul acestui concert a fost:

1) „Latina ginte“, cor mixt; 2) „Florica“, poesiă declamată de d-șora Anna Serbu; 3) „Sămănătorii“, de Alexandri, cor mixt; 4) „Cântecul doboranțului“, declamată de T. Petroviciu; 5) „Hora doboranților“, cor bărbătescu; 6) „Răsai lună“, cântec popular, cor mixt; 7) „Etă ziua triumfală“, cor bărbătescu.

Tóte au fost executate de tinerul nostru cor vocal cu o tactică și dibăciă, ce a încântat pe toți óșpeții prezenți. În fine au urmat ordinea jocularilor, începându-se cu „Ardeleană“, și a durat până la 6 óre dimineța.

La balul primu, peste prețulu de intrare au contribuit d-nii: Costi Loga din Becherul mare 4 fl. 20 cr., V. Petroviciu, preot 2 fl., T. Checi, not. com. 2 fl., Adamu Albu, v.-notar 3 fl., Georgiu Serbu, invet. 2 fl., S. Andrași 1 fl. 20 cr., Nic. Raichiciu, preot 1 fl. 20 cr., G. Voda, v.-notar 50 cr., Dr. Putz, medic 50 cr., P. Daju, not. com. 50 cr., I. Secoșianu, econom 50 cr., V. Balosș, jude com. 20 cr., C. Petru, cas. com. 20 cr., V. Ghilazană, invet. 20

cr. Suma 18 fl. 50 cr., care adunându-se cu cei 38 fl. 50 cr. rămași bani bun delă prețulu de intrare etc. dau suma totală de 57 fl. v. a. carea astăđi formeză capitalul tinerului nostru cor bisericesc.

Primescă toți On. D-ni și Dómne, cari au binevoit a contribui la înființarea acestui fond filantropic precum și a lua parte la acele petreceri, mulțămite, ce li-se aduce pe calea publicității în numele corului și alu comitetului arangiatoru.

Cu tótă stima

Georgiu Serbu,
invetatoru.

Convocare.

Reuniunea invetatorilor gr. ort. din despărțământul Făgărașului își va ține prima adunare generală tractuală din estă anu Joi în 28 Fauru st. v. 1891 la 9 óre a. m. în școala rom. din Făgăraș, la care să invită toți membrii reuniunii, precum și alți binevoitori ai școlei.

Obiectele: 1) Deschiderea ședinței, și apelul nominal. 2) Raportul casarului tractual. 3) Solvirea tacselor pe anul 1890/91 scol. 4) Colectarea cărților, promise de membrii în favorul bibliotecii. 5) Prelegere practică din Geografie: Comitatul, de Nicolae Ludu. 6) Lecțiune practică din lucru de mână: Impletitul cu 5—7 și 9 paie, de George Tăflan. 7) Șaguna, ca tipu caracteristic, în anul V de școlă, de Iacob Popa. 8) Lecțiune practică din drepturile și datorințele civile de X. 9) Preotul și invetatoriul ca educator ai poporului, disertatiune de David Chiujea. 10) Curenți.

Făgăraș, 13 Fauru 1891.

Nicolau Aron, Ioan Berescu,
președinte secretar.

Literatură.

Biblioteca Familiei, revistă literară cu ilustrațiuni, apare în fi-care Duminică. Directoru: Vasile Alesandrescu. Anul II. Nr. 6. Sumarul: Romane: Cesar Cascabel. Familia Lambert. — Cronici: Cronica săptămănei. Guibollard. Sub pantof. Soția după amiez. — Știința: Doctorul casei. — Teatru: Cine să cêrtă să iubesc. — Poesii: Iuliei Hajdeu. Epigrame. Artistului Gr. A. Manolescu. Delir. Lui Gr. A. Manolescu în Romeo. Singurătatea m'a fost scrisă. D-nei Efrolina Damianu. Mă întreb... Pe albumul lui P. Furulescu. Dă-mi curagiul. Incomparabilul Artistu Gr. A. Manolescu în Hamlet. — Diverse: Chr. Tell (ustratiă). Din Bucuresci la Erusalim. Cugetări asupra amorului. Menagiu. Recreați. Lista abonatilor. Carnetul Negru (sfirmă). Rectificare. Premiuri. Poșta Redacției. Abonamentul pe un anu 12 lei; 6 luni, 6 lei; 3 luni, 3 lei. Bucuresci Str. Țeranilor 15.

ca asta, căci am auditu și am vedutu multe. Dér, duse ea decă voiu mai flecări cu tine nu voiu mai găsi ciuperoi. Du-te, tu domnule în drumul tău și eu mă voiu duce într'al meu. Rămăi să-netosu...“

Lisa voi să se retragă.

Alexis o apucă de mână.

„Cum te chiamă draguță?”

„Aculina“, răspuse Lisa, făcându încercare să-și tragă degetele din mâna lui Alexis. „Lasă-mă, D-le, e vremea să mă ducă acasă.“

„Ei bine, dragă Aculină, de bună sémă voiu veni, ca să cercetez pe tatăl tău, faurul Vassili.“

„Pentru ce?“ răspuse Lisa cu vioiciune, „pentru Dumnezeu nu face acésta! Decă ar audii cei de acasă, că am umblat prin pădure c'unu domnu, atunci imi va merge réu; tatăl meu, faurul Vassili, m'ar ucide.“

„Dér trebuie să te mai revédă fără dór“ și pôte.“

„Bine, în zilele acestea voiu veni și să-și stringu ciuperoi.“

„Când?“

„Să dicem: mâne.“

„Scumpă Aculină, te-ași sêruta, dér

nu îndrăsnescu. Așadéră mâne pe vremea asta, nu-i așa?”

„Da, da!”

„Nu mă vei amăgi?”

„Nu.“

„Jură-mă.“

„Ei bine jură pe Sfântă Vinere, că voi veni.“

Tinerii se despărțiră. Lisa eși în grabă din pădure, alergă peste câmpuri, se furișă în grădină, se repeđi de-a ruptul capului către casa păzitorului, unde-o aștepta Nastja. Acolo își schimbă hainele, răspuse cu vorbe fără șir la întrebările Nastjei și se duse în camera de locuit. Masa era întinsă, mâncarea era gata și Miss Jakson erasulemenită și împodobită cu pantlici, și fața ei roșiă sémăna cu-o sticlă de vinu, ea-și tăia fălii subțiri de pâne cu untu. Tatăl ei o lăudă, fiindcă a făcută o preumblare desu de dimineța.

„Nimică nu e mai sênătosă“, dicea el, „decât să te scoli când se crepă de qină.“

Apoi înșiră mai multe pilde de viață îndelungată, pe cari le scóse din diarele englezești, făcându observarea, că nici unii dintre aceia, cari au trecut peste

vârsta de 100 de ani, n'au fost dedați la beuturi spirituóse, însă toți aceștia se sculau atâtu ierna, cât și vara, desu de dimineța.

Lisa nu trăgea sémă la vorbele lui. În mintea ei își mai improspetă, tóte cele petrecute ađi dimineța și-și repețea tótă vorbirea Aculinei cu ténérulu vênătoru, și consciința încep să-o mustre. Inzadaru se încercă să credă, că vorbi rea ei nu a trecut peste marginele buneii cuvințe și aventura lor nu pôte trage după sine urmări rele.

Consciința ei vorbea mai tare, ca mintea ei. Făgăduiea, ce i-o făcu pentru ziua următoare, o chinuia mai mult decât ori-ce, și era pe deplin hotărită, să nu-și țină jurământul ei sêrbătorescu. Dér óre Alexis, după-ce ar fi așteptat-o înzadaru, nu putea să vină în sat, și se caute pe fata faurul Vassili, pe adevărată Aculină — o fată grósă și ciupită de versat — și în chipul acesta se descopere șiretlicul ei? Gândul acesta o umplu pe Lisa de spaimă și așa se hotărî, ca în ziua următoare să se ducă érăși ca Aculină în pădure.

(Va urma.)

Poesii populare.

Frunză verde ca și bobu,
Mândră flóre fi norocu
Dér nu cresce în totu locu;
Căci și eu am sémănatu
Și-a mea parte s'a uscatu,
Vai și eu am răsăditu
Și-a mea parte s'a topitu.

*

Sufă vântu, doru adună
Dela țera mea cea bună;
Sufă vântu, doru alérgă
Dela țera mea cea dragă;
Sufă vântu, cucu cântă
Vine'mi doru del'a mea mândră
Dela munte ese-unu noru,
Dela mândra vine-mi doru;
Dela munte esu trei stele,
Dela mândra'mi vine jele.

Vai mândruță pentru tine
N'a rămasu inimă'n mine.
Binele ce l'am avut
Nu'l mai potu avé mai multu;
L'am mâncat dintr'unu pâharu
Dulce-o fostu și multu amaru.
Vai de mine multu așu da,
De uritū să potu scăpa;

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“
(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 7 Martie. Lună fiindu la ordinea dălei a camerei magnaților proiectul de lege asupra asilelor de copii contele Ferdinand Zichy va conchema o conferență pentru a comunica membrilor camerei magnaților păreri și vederile sale, și în care se sfătuiesc ce pozițiune va trebui să ia față cu proiectul, și dacă și ce schimbări ar fi de făcut.

Amstetten, 7 Martie. Pe linia ferată Weissenbach—Grossreifling deraiă (ieși din șine) în urma surpării unei stânci un tren de persoane, fiindu mai mulți pasageri ușor răniți; fochistul a perit.

Belgrad, 7 Martie. Stanojevich a fost arestat și sérá.

București, 7 Martie. Corpurile legiuitorilor au fost erez disolvate; nouele alegeri se vor face probabil peste o lună.

CUVINTE SUFLETESCI

de Carmen Sylva.

Despre frumseța femeii celei bune.

Cuvintele pentru rugăciunea noastră de astăzi le-am scos din Cartea lui Sirach, cap. 26, vers 18:

„Sorele când răsare întru cele înalte ale Domnului, și frumseța mizerii bune podoba este casei sale.“

Atâta putere, atâta lumină, atâta tăria cere marele propovăduitor dela femeia, câtă cere dela sora, — nu mai puțin. Și are dreptate. Deci puterea femeii se simte în totă casa. Puterea ei o simțim îndată ce am intrat în casă, încă înainte de a fi întâlnit pe stăpâna ei. Încă de pe pragul ușei o putem cunoaște și de acolo începem a fi sub farmecul finței și a lucrării ei. În palate ca și în colibe, ori de călcăm pe covore, ori pe un așternut de lut, ori de ne întâmpină o slugă îmbrăcată în haine cu fire de aur, ori un copil desculț; de intrăm și într'o cameră bogată împodobită, ori într'o cămaruță mică și strimță; — pretutindeni ne grăește respicatul stăpâna casei, o cunoștem fără a o fi vădit. Er când densa e ca sora, atunci casa ei e asemenea cerului luminos, senină și înveselitoare. Când femeia, stăpâna casei, poartă pe fruntea ei curățenia, în mână lucrul și în inimă iubirea, atunci în jurul ei ea răspândește mirismă și strălucire;

atunci copii și florile ei înfloresc; atunci bărbatul ei zîmbesce când întră acasă obosit de munca dălei; atunci oșpele, căruia ea îi ese în cale, se înveselesc; atunci bolnavul la auzul glasului ei se simte mai bine; atunci cel lipsit se simte ajutat mai mult de sfaturile ei înțelepte, decât de darurile ei cele mari. Nu e greu ca femeia să fiă ca sora. Un singur dar se cere: iubirea! O femeia cuprinsă și însetată de iubire nu se uită la nici o greutate, la nici o jertfă, la nici o osteneală, la nici o frică; căci ea nu trăește nici un minut pentru sine, ci numai pentru alții. Ea nu întreabă: „Fi-voiu eu fericită?“ ci ea-și dă: „Fericit-voiu eu pe cei pe cari mi i-a dat Dumnezeu?“ Femeia, care în totă vremea și în totu ceasul își pune această întrebare, curând va simți puterea ei, căci ea mărește înțelegerea și deschide ochii.

O femeia niciodată n'ar trebui să meargă la culcare înainte de a se fi întrebat: „Pe cine am făcut eu astăzi fericit?“ Er ziua, în care ea n'a înveselit și n'a încălzit inima unui om, se îi se pară o zi perdută.

Da! Veseliă se răspândește în jurul ei, feciora, prin ajutorința ei voioasă la tôte, prin sprinținul datu celor mai slabi, prin lucrarea ușoră și veselă a brațelor ei sprintene, prin cugetarea limpede a inimei ei celei tinere și gingașe. Veseliă se răspândește femeia puternică, purtând cu zîmbetul pe buze grijile dănice, împărțind cu credință ostenelele, având o nesecată răbdare, și iertând tuturor greselile și slăbiciunile lor. Veseliă se răspândește în casă mama, îngrijind în linisce de ceata cea mică a copiilor, depărțând primejdia și împărțind comorile nesecate ale iubirei, cu care întâmpină pe fiecare copil nou născut, în tocmai ca izvorul de lapte din pieptul ei. Veseliă se împartă și bătrâna cu zîmbetul ei cu tôte că templele îi sunt obosite și perul i-a înălbit. Desfătează-te și tu, bătrâno, de pacea dobândită în urma atâtor vijelii. Desfătează-te și tu în tineretul cel vesel, care înfloresce în urma ta. Bucură-te și tu de lumina, pe care de pe acum o zărești licurind prin porțile ceresci.

Dela răsăritul plin de foc, până la miezul dălei călduros și roditor și până la roșeta apu-

sului, ce răspândește umbre blânde, tu, femeia, poți fi un sora, și fericit de tine când ești ca un sora.

Er voi, bărbaților, priviți în femeile voste lumina sorelui vostru. Și pentru acesta erași numai un lucru se cere: iubirea! O femeia neiubită e ca o flora pusă în fața vântului de mărănoapte. Ea ar înflori, der nu pôte se dea decât frunze galbene, și când ar trebui să apară în totă podoba ei, atunci se vestejesce. O femeia neiubită e frântă în puterea ei, precum un riu prin o iezătură. Apa, ce voia să curgă în largul ei și în plinul undelor ei, se opresce în cale și nu scie încotro să apuce. O femeia neiubită e ca sora de ernă, acoperit de norii grei de zăpadă, zădărnicit de suflarea crivățului, care împiedecă căldura lui să încăldească pământul. Un bărbat care-și iubesc femeia, va descoperi într'însa în fiă-care și comori noue. Elu o va prețui mai mult decât pietrele cele mai scumpe, căci pentru densul ea trebuie să sufere dureri și primejdii de marte, grijă și intristări. Elu îi va mulțami în fiă-care și, căci densa a făcut din casa lui un locaș al păcii și din copii lui omenii de vrednicia.

Da! Femeia e înzestrată cu o putere mai pre susu de tôte puterile, cu o vrednicia mai înaltă decât tôte vredniciile, cu o frumseță mai mare decât tôte podobele pământului: Ea e mamă! A fi „mamă“ e începutul și sfirșitul chiamării și a finței ei. „Mamă“ e numele cel mai înaltu ce i se pôte da. A fi „mamă“ e vitejia ei, e mărturia vieții ei, e cununa ei de biruință, e lupta și mărirea ei, e viața și marta ei.

Acastă simțire e atât de puternică în pieptul fiă-carei femei, încât femeia în virsta cea mai fragedă ocrotesc pe cei mai frageți, er mai târziu ea e mama părinților ei, cari au îmbetrănit, ea e mama soțului ei, de care îngrijesce cu iubire. Er când femeia e lipsită de acestu daru cersc, ea dăruiesce iubirea ei de mamă străinilor, căci izvorul de iubire trebuie să isbucnescă din ea în totă deplinătatea puterii lui. Prin ajutorul acestu daru care cere jertfa de sine, se pôte îndrepta chiar o femeia păcătoasă. Prin ajutorul acestu daru, chiar femeia păcătoasă pôte se-și spele vinovăția în fața ei și în societatea omenescă.

Din potrivă, o mamă rea e o privire nenorocită. Bărbatul, pedepsit cu o soț rea, pierde ori-ce nădejde. căci o mamă rea e mai pe josu decât animalele, cari și ele își dau viața pentru pui lor.

Dacă vei vedea un vitez pe câmpul de luptă seu în împărăția spiritului, ori de vei întâlni vre-un stăpânitor în gândiri și în descoperiri: se sci că elu a avut o mamă alasă.

Voi, mamelor, aduceți-vă aminte că micile fințe ce vi le-a dăruit Dumnezeu, la sinul vostru și în brațele voste, învétă dela voi binele și reul, poftele și dorințele, curățenia sufletescă și bunătatea. Aduceți-vă aminte, că dela voi ele primesc tôte, chiar tôte! și încă în puterea vostă stă de a face pe copii vostri fericiti, seu nenorociti, după pornirea sufletescă a fiă-căruia, căci această pornire ne croesc sorta vieții nostre. Răbdarea mamei în nenorociri, mulțamita ce mama dă pentru fiă-care rază de căldură și pentru fiă-care ciasu bun, au înfruire asupra copilului, intocmai precum nemulțamirea mamei amărăsce și instrăineză sufletul copiilor de totu ce le-ar pute pricinui bucuria și veseliă.

Infruirea tainică a mamei e nemăsurat de adencă. Nici ea însăși nu cunoșce puterea ei și se miră vedend, că a răsărit ceea ce a sémănat; și erași se miră vedend, că pierce ceea ce densa a îngrijit. Der ori cât de aprupe e chiamarea femeii de Dumnezeu și ori cât de asemănată sorelui e iubirea ei, și ea trebuie să rătăcesc și să greșesc. Impotriva acestora, bărbatul se i stea întru ajutor și se i ușureze sarcina, pentru-că cinstindu-se unu pe altul se înfloresc unu neam sănătosu de fi ai lui Dumnezeu! Amin!

Ajută-ne Tu, Părinte, ca se ne putem implini datoriile de iubire unu cătră altul! Tu, care ne-ai zidit pe noi cei în neasemănare unu de altul, ajută-ne pe noi ca se ne îndeplinim și se ne ajutam unu pe altul. ca astfel crescend se ne apropiam de Tine! Părinte cersc! Fă-ne bun și deplin curați, căci Tu ne-ai învățat a cunoșce, ce este frumseța cea cersc! Nou, celor împărtașiți cu darul Tău, ne-ai lăsat cugetarea, care nelumineză ca sora și care ne dă putința de a jertfi voioși tôte,

Nu-i nădejde de scăpatu,
Că de mine s'a nărcat
Și pe mine m'anvelit
Ca cetina pe molidu.

Domne scote-mă odată
Să mă uit în lumea totă
Pe unde-am umblat odată,
Să-mi aducă bătră aminte
De-alu meu bine dinainte.

Cine iubesc și spune,
Nu-l răbda, Domne, pe lume;
Cine iubesc și lasă
Nu-i da, Domne, bine'n casă
Nice sănătate'n osă.
Io-am iubit și am lăsat
Deră bine n'am umblat.

Cântă cucu'n pară de via
Lăsa te-oiu Zagră'n pustia,
Cântă cucu în făgetu
Lasă-te-oiu Zagră'n secretu
N'ai omu dragu nici câtă se-lă vedu.
Câtă lume-i pentru mine
Arde-o Domne până mâne,
Ori o lasă cui e bine.

Dorul meu și alu mândrii

De l'asă pută răsădi
Eu la veră l'asă cosi;
De l'asă pută sémăna,
La tómnă l'asă secera
Și l'asă face stogu în pragu,
Și l'asă îmblati cu dragu,
Și la móră duce-l'asă,
Pe sub mine-asterne l'asă,
Cu dragoste culca-m'asă.

De jalea vieții mele
Plângu pietrele pe vâlcele,
Pasările'n cuiburele;
De jalea traiului meu
Plângu pietrele pe păreu
Paserea în cuibu seu.

Pasere de pe zăpladu,
De nu te vedu, mândră, zacu;
Te-am vedutu pe la ujină
Nu mi-a trebuit de cină;
Te-am vedutu pe la sfințitu
Tótă nópte-am buiguitu.

Păsăruică cu cununa
Mândru cânti nóptea pe lună
Dacă și-i inima bună;

Că și eu asă cânta-asa
D'a mea inimă-i rea.

Frunză verde de-artărașu,
De-asa mai trage câte-am trasu
Eu de mândra nu mă lasu
Până mă bagu în sălașu;
De-asa mai trage p'atatea
De mândra nu m'oiu lasa.
Când mi oru cose sălașu
Totu oi trage cu ohiu,
Când oru arde lumina
Totu oi trage cu gena
Pe câtă ceriu și lumea.

Câte flori-să pe isvoru
Tôte'mi strigă se m'nsoru,
Numai flora cea din lază
Imi strigă se mă mai lasu,
Să mă lasă până la tómnă
C'apoi oi lua o doamnă.

Lasă le la focu domne
Că și ele moru de fôme.

Cule-e de

Victor Oligoră.

Remasu bunu cășlegiloru
Dia bunu feteloru!

Când aveam mai tare'n gândă
C'a fi fărșangu mai lungu
Ca se mă potă mărta,
Der am rēmasu și-acuma.

Remasu bunu cășlegiloru
Dia bunu feteloru,
Remasu bunu cu Dumnezeu,
C'a sosi elu și alu meu:
A sosi'n dila cu doru,
In cășligele cu flori,
Feciorii-oru fi mai voioși
Nu c'acuma friguroși;
Fetele n'oru sta în casă,
Ci s'oru duce'n câmpu la sapă,
Feciorii le'oru îndrăgi,
Popa-a face cununii,
Mama mi-s'a odihni
C'a sci, că m'a mărțatū,
Nu mă mai vorbesc în satu.
Remasu bunu cășlegiloru.
Dia bunu feteloru,
Că de-ar fi fostu sute'n ladă
De multă asă fi mărțatū,
Der de n'oiu fi nici la vară,
Cășlegiloru, veniți era.

Ioan Lungu.

pentru ca pruncii noștri să fiă mai buni și mai înțelepți decât noi. Ți s'ar vrea să vezi cum Te vei obosi de a noastră alunecare! Fă, Doamne, ca să fiă casa noastră un rai luminat de soarele iubirei Tale, unde jertfa nu se pare prea mare, unde iertarea e nemăsurată, unde mulțăminta nu e dată uitărei! Amin!

Din jurul vetrei.

Ghicituri, culese de G. T. Bulgărescu din Predeală.

Ghică, ghicitorea mea:

Colăcelu, bolăcelu
Intr'unu virfu de micelu. (Leda)

Am o cătănuță tare
Ține ușa în spinare. (Leda)

Ose n'are, nici aramă
Inse oșele sfăramă. (Leda)

Strigă gagiulu din pădure
Și gajura din gaură. (Leda)

Am o miță albă, grosă,
Tôtă noștea umblă'n casă. (Leda)

Imi portu casa în spinare
Și din gură-mi pică bale. (Leda)

Am o vacă pricană,
La totu satulu dă hrană. (Leda)

Opincuță rasă,
Svirghină prin casă. (Leda)

Pe-o vale cotită
Vine mierla tăvălită. (Leda)

Sub celu dealu îngropilatū
Fierbe-o olă cu păsatū. (Leda)

MULTE ȘI DE TOATE.

O păreche la gemenii siamesi.

In Berlinu se arată acuma așa numiții frații Tocci, cari sunt crescuți într'una și formeză o făptură asemenea unei ființe fabuloșe din mitologiă. Se știe închipuiescă cineva unu trupū omenescū de josu până la cōsta a șēsea; dela cōsta acēsta se împărțēscē trupulū în două părți, dintre cari fiecare formeză unu trupū omenescū deplinū desvoltatū: Două capete, patru brațe și două picioare înfățișeză doi frați, cari acuma suntū de 13 ani, sănătoși, vioi, spiritualicescē bine desvoltatī. Vorbescū amēndoi cu plăcere și cu vioiciune, desemneză și scriu; unul schițeză fōrte bine animale și alte obiecte. Nu s'a pututū constata, decă stomaculū le este comunū; în gusturi se deosebesc unul de altulū, unulū iubescē mănăcări dulci, ȳ celalaltū mănăcări mai picante. Nōștea adormū amēndoi deodată și dormū totū atâtū de multū; ȳ ziua dōrme unulū ceva, ȳ celalaltū se ocupă cu altceva. Picioarele nu suntū comune, ci fiecare are unu piciorū pentru sine. Pentru ca să pōtă merge, trebuie să se învoescă amēndoi ca să mērgă. Fiecare se îngrijescē numai de unu papucū, nevoindu să șcie, că ce se întâmplă cu celalaltū piciorū.

De ale nebunilor,

Intr'o ȳ se resculară nebunii dintr'o casă de sănătate, fiindcă erau nemulțămiiți cu mănăcarea ce li-se da. Se sfătuiră între ei, că ce este de făcut și că cine e de vină, că nu capetă mănăcare bună. După multă vorbă ajunseră la rezultatul acela, că mediculū e de vină, și se hotărîră totdeodată, că atunci când va veni mediculū să-i viziteze, să-l omōre.

In ȳia următoare intră mediculū în odaia, în care se aflau nebunii. Unul

dintre ei cum îl zări, incuia repede ușa. Celalaltū săriră asupra medicului, care incremenise de spaimă. Unu nebunū însă strigă: Stați, mēi, ȳre cum se-lū omōrimū? Atunci toți nebunii incepură să propună fiă-care altfelū da mōrte, care de care mai infricōșatā. Unulū ȳiea se-lū sugrume, altulū se-lū arȳ de viu, ȳr altulū se-lū omōre cu bātaia. Atunci își ridică unu nebunū vocea, strigāndū: „Am e ideia! Se-lū facemū să sarā de pe ferēstrā în curte josū. (Odaia în care se aflau nebunii era în catulū alū treilea). „Ura! răcniră nebunii“ sărindū asupra medicului, „acēsta e o bunā ideia!“ Bietulū medicū se făcū galbenū ca unu mortū. Deodată însă fața i-se insenină, și printr'unū sēmnu cu māna le impuse nebunilorū tăcere, apoi le ȳise: „Intr'adevērū, sunteți toți nisce nebunū vrednici de legatū. Aceea ce mi-ați propusū mie, adecā să sarū de pe ferēstrā, o pōte face fiă-care din voi, fiindcă nu e lucru mare, ci aceea e lucru mare să sarā cineva de josū în susū, și acēsta eu o voiu și face“. Nebunii erau uimiți! „Intr'adevērū“ ȳise unulū dintre nebunū, „decā cineva sare de josū în susū, de sigurū va muri!“ „Deschideți-mi deoi ușa“ le ȳise mediculū, „pentru că se mē ducū în curte și de acolo să sarū în susū la ferēstrā, și atunci voi fi de bunā sēmā mortū.“ Nebunii îi deschiseră ușa și mediculū veselū se cobori pe scări în josū și ajungēndū în odaia servitorilorū spitalului, le porunci, ca să lege pe toți nebunii cotū la cotū. De atunci încōce mediculū nu mai cutezā să se bage singurū în casa nebunilor. U.—P.—

Nuntă sângerōșă.

O întâmplare înfiorătoare s'a petrecut în ȳinutulū Győr (comitatulū Torontalului). Amēnuntele acesti întâmplări suntū după „Szeg. Hir“ următoarele: „Mileva Petrović era cea mai frumōșă fatā din împrejurime. Înainte cu două ȳile frumōșā fatā era încă mirēsă fericitā și sēra, la ospētulū de nuntă, era încunjuratā de ospēți veseli. Bătrānii se aflau într'o odaiă deosebitā, unde petreceau la unu paharū de vinū cu tatălū miresei, pe când feciorii și fetele jucau în altā odaiă. Mirēsā, obositā de jocū se puse cātrā mieȳulū noștei, pe o laviȳă lângē ferēstrā, pentru ca să se rēcōrēcā și să rēcimā fruntea de sticla ferestrii. În momentulū acesta s'audī o detunătură infricōșatā și mirēsā, scoțindū unu strigātū îngrozitorū, cāȳ mōrtā la pāmēntū. Nuntașii îngroziiți ridicarā pe nefericitā mirēsā, care-șī dāduse deja sufletulū. În zăpăcēla cea mare își uitāră însă să urmārēsca pe ucigașulū. Gendarmēria, care veni după o jumētate de ȳră, constată, că ucigașulū, care a săvērșitū fapta acēsta e unu tēnērū cu numele Sigmund Iovicin, pe care-lū vȳdēsēră spionāndū ȳre întregi sub ferēstrele frumōșei Mileva. Iovicin iubea de cinci ani pe frumōșā fatā, dēr ia nu voia să se cāsātōrēcā cu elū, fiind-cā era prea ușorū de minte.

Sciri comerciale.

Brașovū, 28 Febr. Negoțul de produse stagnēzā și până nu se deschide navigaȳiunea pe Dunāre, nici nu este speranță să mērgă spre mai bine. În manufacturī a inceputū binișorū cu articli de primāvērā. Numērārulū pentru ultima a fostū mai rarū.

Cereale. În America a scāȳutū prețulū grāului cu 1/2 centū, pe cāndū în Europa tendența a fostū fermā și în urcare. Acēsta s'a manifestatū cu deosebire în Germania, unde cu deosebire în ȳilele din urmă prețurile s'au urcatū rapidū, încheiāndū în grāu cu 7, în secarā cu 6 mārci mai susū, ca 'n sēptēmāna premergētōre.

În B.-Pesta provisiunea de grāu se împuȳinezā. Prețulū s'a urcatū cātrā fi-nele sēptēmānei cu 10 cr. — secarā ofertā mai puȳinā, cāutare bunisōrā. — Orzulū mișcare fōrte puȳinā. Porumbulū, cerutū. — După ovēsū deasemenea a fostū întrebare, prețuri ferme.

Coloniale. Zaharulū pretutindenea în urcare. Rafinatū 33.50, 33 fl., cubū 34, 33.75 fl., — Cafēua se bucurā de cāutare bunā, prețuri ferme. Ceylonū 203, 191 fl., Mocca 190, 182 fl.

Victualii. Oșele aveau la inceputulū sēptēmānei prețuri urcate. Lada s'a vēndutū on 38 fl., au încheiatū însă cu 35 — 36 fl., lada de 1440 bucāți.

Galile. Gāsele tăiate au fostū mai ieftine ca în sēptēmāna premergētōre, cele vii însă au avut tendența fermā. S'au plătītū gāsele tăiate cu 4.80, 5.20 fl., vii grase cu 3, 3.80 fl., pui 1.20, 1.40 fl., curci 4.50, 5.50 fl., tōte cu pārechea. — Cartofi au intratū puȳin. Galbini ceruți, suta de chilogr. 2.80, 3.40 florinī.

Păstăioșe. Notēzā: fasolea, albā mare, 7.75, 8.25, lintea 8 fl., 10.50, 11.50 fl. După calitate, mazārea 10.50, 14.50 fl. Lānă. S'a vēndutū cam 700 m. metr. cu prețuri fōrte scāȳute.

Pei de ȳie s'a vēndutū cam 6000 bucāți, pārechea cu lānă nemțescā 2.25, 3.50 fl., sērbesci 115, 130 fl. o suta de bucāți, de Bosnia și Croaȳia 60—65 fl. m. metr.

Pei uscate s'au oferītū numai nisce partii mici. Grele de boi notēzā 70—75 fl., de mijlocū 69.70 fl., vaci 64—66 fl., pitlingi 80—85 fl., kueip 100—110 fl. — suta de chilogr.

Pei lucrate, ca de comunū înainte de tērgū mișcare slabā. Cumpēratori puȳin, dēr și comāde puȳine.

Trageri la sortii.

Losuri de sata din 1864, 2 Martie. 485 497 686 734 1072 1184 1764 1962 1992 1998 2055 2240 2467 2520 2579 2654 2664 3005 3114 3277 3389 3458 3568 3682 3760 3892 3998.

Braunschweig, 2 Martie ser. 148 365 422 500 687 969 2021 2111 2570 2644 2717 2851 2870 3804 3885 4741 5258 5484 6280 6441 6531 6998 7089 7493 7688 7698 7754 7986 8230 8266 8428 9052 9470 9560 9690.

RECTIFICARE. În numērulū din Dumineca trecutā la darea de sēmā despre petrecerea din Coșocna, din greșelā s'a lāsātū afarā numele d-lui Ioanū Bojanū, arendatorū în Jurū, care a dārūtū pentru bibliotecā șōlei cele 3 cărți. S'a lāsātū afarā din erōre și semnatura unui anonimū, care a dārūtū 2 fl. De asemenea în locū de „Todoreanu“ este a se ceti: Nicolae Fodorcanu.

Calendarul septemanei. Table with columns for dates (Feb 28, 29, 30), Gregorian and Julian calendars, and names of saints (St. Ioan Bot., Tarassie, Porfirie, Procopie, Vasilie, Eudochia, Ernest, Matilda).

Tērgulū de rimātori din Steinbruch. La 2 Martie n. starea rimātorilorū a fostū de 89.823 capete, la 3 Martie au intratū 2083 capete și au eșitū 892 rēmānēndū la 3 Martie unu numērū de 90.019 capete. — Se notēzā: marfā un-gurēsca veche, grea dela 46 până la 47 cr. marfā un-gurēsca tinerā grea dela 49 1/2, cr. până la 50 cr., de mijlocū dela 48 cr. până la 49 cr. — ușorā dela 48 cr. până la 49 cr. — Marfā fērānescā grea dela — până la — cr. — de mijlocū dela 47 1/2 cr. până la 48 1/2 cr. ușorā dela 47 1/2 cr. până la 49 cr. — Marfā de Romānia de Bākony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociā grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușorā dela — cr. până la — cr.

transito dto țepōșā grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociā dela — cr. până la — cr. Marfā sērbescā grea dela 46 1/2—47 1/2 cr. transito, mijlociā grea dela 46 1/2—47 1/2 cr. transito, ușorā dela 45 1/2—46 1/2 cr. Porci îngrāșati de unu anū dela — cr. până la — cr., îngrāșati cu cucuruzū dela — cr. până la — cr., îngrāșati cu ghindā dela — cr. până la — cr. Cāntāriți la garā cu 4 1/2.

Bursa de mārțuri din Budapesta dela 4 Martie n 1891.

Table with columns for Sēminte (Grāu Bănățenesc, Tisa, Pesta, Alba-regala, Bácska, ung. de nord), Sēminte vechi ori noue, and Produse div. (Sem. de trif., Oleu de rap., Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lictarū, Nuc, Gogoși, Miere, Ceară, Spirit).

Cursulū losurilor private din 4 Mart.

Table with columns for various securities (Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunāre, Insbruck, Keglevich, Krakau, Laibach, Buda, Palffy, Crucea roșie austr., etc.) and their values.

Cursulū pieței Brașovū.

Table with columns for various bank notes and currencies (Banenote romānesci, Argintū romānescū, Napoleon-d'ori, Lire turcesci, Imperiali, Galbinī, Scriș. fonc. „Albina“ 6%, Ruble rusesci, Mārci germane, Discontulū 6-8% pe anū).

Cursulū la bursa din Viena.

Table with columns for various financial instruments (Renta de aurū 4%, Renta de hārtiā 5%, Imprumutulū căilorū ferate ungare, aurū, dto argintū, Renta de hārtiā austriacă, Renta de aurū austriacă, Losuri din 1860, Acȳiunile băncei austro-ungare, Acȳiunile băncei de creditū ungar., Acȳiunile băncei de creditū austr., Galbeni împērātesci, Napoleon-d'ori, Mārci 100 imp. germane, Londra 100 Livres sterlinge).

Proprietarū: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorū responsabilū interimalū: Gregoriu Maiorū.

Rohseidene Bastkleider
fl. 10.50 per Robe
und bessere
Qualitäten
berfendert porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt
G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zü-**
rich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
fr. Porto.

Forțe importantă invențiune contra slăbi-
cinței (impotență.)

Pentru Bărbați!

Cu **Potentator** c. r. pat. se vindecă
bărbații imediat și durabil, fără urmări,
la casuri unde nimic nu a ajutat, chiar
cei slăbiți de mulți ani, sau cei cari a per-
dut puterea (o cură esternă, plăcută, ne-
iritabilă, garantată de nesupărătoare) a se
întrebuința 10 minute pe zi. Atestate dela
cei mai distinși profesori, recomandați
de către medici și mii de scrisori de mul-
țămire din partea celor ce s'au vindecat
radical, recomandă fără interes întrebui-
nțarea **Potentatorului** c. r. pat. Suc-
cesul durabil. Trimiterea cu poșta și
pachetarea se face în modulul cel mai
discret. Conținutul și proveniența se-
cretă. **Dr. CARL ALTMANN**, Viena.
VII., Mariahilferstrasse No. 70. Broșure
se trimite la cerere gratis și franco.
477,18—18

Turnătoria de feră și fabrica de mașini a lui SCHLICK
SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROULŪ CENTRALŪ:
VI., Kűlső vác-út 1696/99,
BIROULŪ IN ORAȘŪ ȘI DEPOSITULŪ:
VI., Podmaniczky-uteza 14,

Recomandă escelentă construatele
Garnituri de treieratū cu aburū și cu vĕrtejū (Göpel),
precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsele
Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

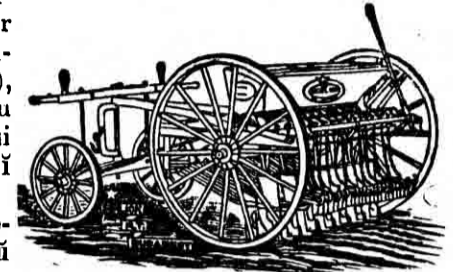
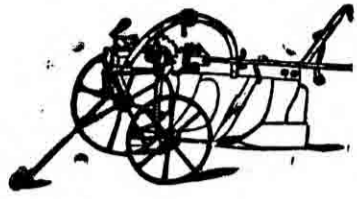
Pluguri Rayol patent.,
Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui
Schlick și pluguri Vidats pentru o brazdă,
unelte pentru lucrarea pământului, grape și
spărgători de bulgări. 584,24—1

Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'afă în depositū mori pen-
tru curățitulū cerealelorū (sistemū Baker
și Vidats), mașini pentru prepararea nu-
trețului, batōze de porumbū (cucuruzū),
mori pentru uruitū, mori de urială cu
putere de aburū „Hungaria“ patent. lui
Jokáy, mori de măcinatū și instalațiuni
pentru mori de uleiū.

Mașini originale americane de sece-
ratū și legatū snopii, mașini de cositū
ĕrba, cai ferate pentru câmpū etc.

Prețurile cele mai eftine. — Condițiuni favorabile pentru plată.
Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

CU CALINDARŪ
fl. 3.75
PREȚULŪ
fl. 2.95

Ceasornicū cu mecanismū pentru
deșteptatū, Anker, nōptea luminătorū,
inaltū de 18 centimetri, căsulia de
metalū nicelatū.

EMIL MAYER
FABRICA DE CEASORNICE
Wien, I., Bauernmarkt 12.

Ceasornice cu Cucu, căsulia fru-
mosū sculptatā, minutarū de osū, cu
mechanismū, care bate ceasurile fl. 8.
Lista cu prețurile fabricei pentru
totū soiulū de ceasornice de pĕrete
și de buzunarū gratis. 520,10—7

Numere singurate din „Ga-
zeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potū cum-
pĕra în tutungeria I. Gross, și în li-
brăria Nicolae Ciurecu.

„Asociațiunea Riureană“,
institutū de creditū și păstrare în Capolnocū-Mănăsturū.

Firma „Asociațiunea Riureană“, institutū de creditū și păstrare,
ĕr ungesce „Riureana szövetkezet, hitel és takarékpénztári intézet“,
înfintatā în **Capolnocū Mănăsturū** (com. Solnocū-Dobĕca), prin ordi-
națiunea Trib. reg. de datulū 31 Ianuarie 1891 st. n. Nr. 8467/890,
înmatriculându-se în registrulū comercialū de firme Tom. I. Pag.
85 n. c. 49/1, aceea la 14 Martie 1891 st. n. își începe activitatea.

Operațiunile asociațiunii suntū:

1. Primesce depunerī pe lângă interese de 6% și pe basa acestora esmite acțiuni.
2. Acordă împrumuturi pe lângă amortisare 4 lunară de 10% din capitalū pe obligațiuni și cambii.
3. Dă împrumutū hipotecarū pe imobile, seu eventualū cumpĕrarea și vinderea aceloră.

Ceea ce membrilorū și celorū interesați se aduce la cunoștință.
Capolnocū-Mănăsturū, la 1 Martie 1891 c. n.

541,1
Direcțiunea.
Nicolae Avramū,
președinte.

ANUNȚŪ.

Mi iau voia a face cunoscutū onor. publicū, că prin cum-
pĕrarea favorabilă de materialū, sunt pusū în plăcuta pozițiune
de a confecționa după mĕsurā

tōte soiurile de încălțăminte

din materialū de prima calitate, durabile, de exteriorū elegantū,
cu prețuri fōrte moderate.

Atragū cu deosebire atențiunea asupra ghetelorū lucrate după
modulū **englezū**, peste totū cusute, ușore și fōrte durabile, mai
departe asupra **ghetelorū** cu **șnure**, pentru **turișii** fōrte de reco-
mandatū, **croite** dintr'o bucatā de **pele**, fără de nici o **cusăturā**,
impermeabile. Asemenea s'afă în depositū încălțăminte gata,
confecționatā de mine din materialū bunū, cu prețuri modeste.
Cunoștințe sufficient-, numeroșe esperiențe, precum și lucrători
bine instruați mi facū posibilū a **satisface** tuturorū **cerințelorū**.
Increderea onor. mușterii ținteseșc a'mi păstra prin **marfā** bunā
și serviciu promptū.

Pentru a lū onora cu comande numeroșe se rōgā
Cu inaltā stimā

Friedrich Bahmüller
măestrn pantofarū.
Brașovū, Strada Mihail-Weiss No. 17.

539,4—1

Nr. 12/891
CONCURS.

Postulū împrĕunatū cu unū salarū de 75 fl. lunarū a unui funcționarū la
biroulū orășenescū pentru străini în Brașovū, este de a se
ocupa pe timpū dela 1 Maiu până la 30 Septemvre 1891.

Concurenții pentru acestū postū trebuie să fiā apți pentru esecutarea tutu-
rorū efacerilorū scripturistice ale biroului precum și a corespondinței în limba
germanā, maghiarā și română.

Celelalte îndatoriri legate de acestū postū se potū afla dela subsemnatulū,
cĕruia suntū a se adresa și ofertele până celū mai târziu 31 Martie a. c.

Brașovū, 6 Martie 1891.

Oscar Alesius
președintele comitetului.

Viena 1873. Medalia pentru meritū.	Budapesta 1885 Dipl. de onōre.	Esseg 1889. Dipl. de onōre.	N-Palanka 1887 Med. de anrū.	Dipl. de onōre Londra 1878
--	-----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

Iosifū Csik
c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Sirmier Portland-Cement și varū-hydraulicū
în **BEOSIN.**

Biroulū-Centralū și depositulū: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,**
recomandā onor. d-ni ȕidarī și arhitecți, întreprinderilorū de construcțiunī,
proprietarilorū, comitetelorū rurale și bisericescī, precum și onor. publicū
doritorū de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varū hydraulicū,
cari se liferēzā totdeuna în calitate escelentā. — Prețuri curente și infor-
mațiuni se trimitū la cerere punctualū.

Parisū 1876 med. de bronz.	Keeskemĕt 1872 med. de argint.	Neusatz 1875 med. de aurū	Szeged 1878 med. p. meritū	Triestū 1883 med. de aurū
-------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------------------	------------------------------

ABONAMENTE
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“
Prețulū abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunī 3 fl. —
Pe șese lunī 6 fl. —
Pe unū anū 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunī 10 fr.
Pe șese lunī 20 fr.
Pe unū anū 40 fr.

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecā.**

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anū 2 fl. —
Pe șese lunī 1 fl. —
Pe trei lunī 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anū 8 franci.
Pe șese lunī 4 franci.
Pe trei lunī 2 franci.

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin
mandate poștale.

Domnii, cari se vorū abona din nou, să binevoiescā
a scrie adresa lămuritū și a arāta și poșta ultimā.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Domnii, ce se abonēzā din nou, să binevoiascā a scrie adresa
lămuritū și să arate și poșta ultimā.